

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Όμιλος ΕΤΕ
Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις
Περίοδος από 1 Ιανουαρίου έως 30 Σεπτεμβρίου 2021

Νοέμβριος 2021

Πίνακας Περιεχομένων

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	3
Κατάσταση Αποτελεσμάτων – 9 μηνών	4
Κατάσταση Συνολικών Εσόδων – 9 μηνών.....	5
Κατάσταση Αποτελεσμάτων – 3 μηνών	6
Κατάσταση Συνολικών Εσόδων – 3 μηνών.....	7
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων - Όμιλος.....	8
Κατάσταση Ταμειακών Ροών	9
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Γενικές πληροφορίες.....	10
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών.....	11
2.1 Βάση παρουσίασης.....	11
2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας	11
2.3 Υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ)	13
2.4 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών.....	15
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: Τομείς δραστηριότητας	17
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	20
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: Κόστος αναδιάρθρωσης.....	20
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: Φόροι	20
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: Κέρδη ανά μετοχή.....	21
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	21
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων.....	24
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες.....	24
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.....	27
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: Υποχρεώσεις προς πελάτες.....	27
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: Ενδεχόμενες υποχρεώσεις, εξασφαλίσεις και δεσμεύσεις.....	27
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: Μετοχικό κεφάλαιο, διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και ίδιες μετοχές.....	29
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: Φόροι σχετιζόμενοι με τα λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	29
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη.....	30
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: Κεφαλαιακή επάρκεια	31
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού	33
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: Ενοποιούμενες εταιρείες.....	39
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: Κίνδυνοι και αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19	40
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς.....	44

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

30 Σεπτεμβρίου 2021

Εκατ. €	Σημείωση	Όμιλος	
		30.09.2021	31.12.2020
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες		11.464	9.175
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων		3.114	3.440
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων		509	541
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα		4.490	5.585
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	8	29.724	26.807
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	9	15.467	15.055
Ακίνητα επενδύσεων		92	125
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις		-	-
Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης		22	22
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία		320	282
Ενσώματα πάγια στοιχεία		1.633	1.663
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους		4.908	4.911
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος		344	338
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού		2.330	2.282
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	10	7.193	7.259
Σύνολο ενεργητικού		81.610	77.485
ΠΑΘΗΤΙΚΟ			
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	11	13.917	12.724
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα		3.014	3.321
Υποχρεώσεις προς πελάτες	12	51.089	48.504
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους		913	910
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις		60	60
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους		12	14
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό		289	300
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος		3	2
Λοιπά στοιχεία παθητικού		2.677	2.632
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	10	3.923	3.939
Σύνολο παθητικού		75.897	72.406
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο	14	2.744	2.744
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	14	13.866	13.866
Μείον: Ίδιες μετοχές	14	-	(1)
Αποθεματικά & αποτελέσματα εις νέον		(11.197)	(11.876)
Ποσά αναγνωρισμένα απευθείας στα ίδια κεφάλαια σχετιζόμενα με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση		279	326
Ίδια κεφάλαια μετόχων Τράπεζας		5.692	5.059
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		21	20
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		5.713	5.079
Σύνολο παθητικού και ιδίων κεφαλαίων		81.610	77.485

Αθήνα, 25 Νοεμβρίου 2021

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Κατάσταση Αποτελεσμάτων για την περίοδο που έληξε 30 Σεπτεμβρίου 2021

Εκατ. €	Σημείωση	Όμιλος	
		Από 1.1 έως 30.09.2021	30.09.2020
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες			
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		1.012	1.017
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		(115)	(162)
Καθαρά έσοδα από τόκους		897	855
Έσοδα προμηθειών		303	268
Έξοδα προμηθειών		(94)	(80)
Καθαρά έσοδα από προμήθειες		209	188
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου		219	356
Κέρδη / (ζημιές) που προκύπτουν από την παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων επιμετρώμενων στο αποσβεσμένο κόστος		247	517
Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)		(54)	(44)
Καθαρά λειτουργικά έσοδα		1.518	1.872
Δαπάνες προσωπικού		(403)	(386)
Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα		(143)	(139)
Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων		(116)	(112)
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	4	(37)	(656)
Κόστος αναδιάρθρωσης	5	(86)	(98)
Κέρδη προ φόρων		733	481
Φόροι	6	(11)	(11)
Κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		722	470
Διακοπείσες δραστηριότητες			
Κέρδη από διακοπείσες δραστηριότητες	10	46	(8)
Κέρδη περιόδου		768	462
Αναλογούντα σε:			
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών		1	1
Μετόχους της Τράπεζας		767	461
Κέρδη ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	7	€0,79	€0,51
Κέρδη ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες	7	€0,84	€0,50

Αθήνα, 25 Νοεμβρίου 2021

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Κατάσταση Συνολικών Εσόδων για την περίοδο που έληξε 30 Σεπτεμβρίου 2021

Εκατ. €	Σημείωση	Όμιλος	
		30.09.2021	30.09.2020
			Από 1.1 έως
			30.09.2020
Κέρδη περιόδου		768	462
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα):			
Ποσά που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα από:			
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση, μετά από φόρους		(47)	40
Επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους επιμετρούμενες στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων ("ΕΑΜΛΣΕ"), μετά από φόρους		(122)	(286)
Συναλλαγματικές διαφορές, μετά από φόρους		6	(10)
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών, μετά από φόρους		18	(17)
Ποσά που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα		(145)	(273)
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα από:			
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους επιμετρούμενες στην ΕΑΜΛΣΕ, μετά από φόρους		11	(40)
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα		11	(40)
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου, μετά από φόρους	15	(134)	(313)
Συνολικά έσοδα περιόδου		634	149
Αναλογούντα σε:			
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών		1	1
Μετόχους της Τράπεζας		633	148

Αθήνα, 25 Νοεμβρίου 2021

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Κατάσταση Αποτελεσμάτων για την περίοδο που έληξε 30 Σεπτεμβρίου 2021

εκατ €	Όμιλος	
	Από 1.7 έως	
	30.09.2021	30.09.2020
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες		
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	342	356
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	(36)	(52)
Καθαρά έσοδα από τόκους	306	304
Έσοδα προμηθειών	112	97
Έξοδα προμηθειών	(39)	(32)
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	73	65
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	(17)	64
Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)	(21)	(21)
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	341	412
Δαπάνες προσωπικού	(167)	(126)
Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα	(46)	(44)
Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων και άλλων περιουσιακών στοιχείων	(38)	(37)
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	139	(75)
Κόστος αναδιάρθρωσης	(32)	(4)
Κέρδη προ φόρων	197	126
Φόροι	(6)	(3)
Κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	191	123
Διακοπείσες δραστηριότητες		
Ζημιές περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	1	(22)
Κέρδη περιόδου	192	101
Αναλογούντα σε:		
Μετόχους της Τράπεζας	192	101
Κέρδη ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	€0,21	€0,13
Κέρδη ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες	€0,21	€0,11

Αθήνα, 25 Νοεμβρίου 2021

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Κατάσταση Συνολικών Εσόδων για την περίοδο που έληξε 30 Σεπτεμβρίου 2021

Εκατ. €	Όμιλος	
	30.09.2021	30.09.2020
Κέρδη περιόδου	192	101
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα):		
Ποσά που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα από:		
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση, μετά από φόρους	(1)	(40)
Επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους επιμετρώμενες στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων ("ΕΑΜΛΣΕ"), μετά από φόρους	8	57
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών, μετά από φόρους	1	-
Ποσά που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα	8	17
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα από:		
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους επιμετρώμενες στην ΕΑΜΛΣΕ, μετά από φόρους	2	(4)
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα	2	(4)
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου, μετά από φόρους	10	13
Συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου	202	114
Αναλογούντα σε:		
Μετόχους της Τράπεζας	202	114

Αθήνα, 25 Νοεμβρίου 2021

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων - Όμιλος για την περίοδο που έληξε 30 Σεπτεμβρίου 2021

εκατ. €	Αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας										Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο
	Μετοχικό Κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Ίδιες μετοχές	Αποθεματικό αξιογράφων στην ΕΑΜΛΣΕ	Αποθεματικό συναλ/κών διαφορών	Αποθεματικό αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης	Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών	Προγράμματα καθορισμένων παροχών	Λοιπά αποθεματικά και αποτ/ματα εις νέον	Σύνολο		
	Κοινές μετοχές	Κοινές μετοχές										
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2019 & 1 Ιανουαρίου 2020	2.744	13.866	(1)	621	70	(111)	(24)	(191)	(11.715)	5.259	18	5.277
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	(267)	(10)	-	(17)	-	-	(294)	-	(294)
Κέρδη/ (ζημίες) από αξιόγραφα στην ΕΑΜΛΣΕ επαναταξινομούμενα στα αποτελέσματα εις νέο	-	-	-	(19)	-	-	-	-	19	-	-	-
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	-	-	-	-	461	461	1	462
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	(286)	(10)	-	(17)	-	480	167	1	168
Εξαγορές / πωλήσεις & συμμετοχές σε αυξημένες κεφαλαίου θυγατρικών & συνδεδεμένων επιχειρήσεων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Υπόλοιπο την 30 Σεπτεμβρίου 2020	2.744	13.866	(1)	335	60	(111)	(41)	(191)	(11.235)	5.426	20	5.446
Κινήσεις μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2020	-	-	-	82	(1)	-	1	(20)	(429)	(367)	-	(367)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2020 και 1 Ιανουαρίου 2021	2.744	13.866	(1)	417	59	(111)	(40)	(211)	(11.664)	5.059	20	5.079
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	(159)	6	-	18	-	-	(135)	-	(135)
Κέρδη/ (ζημίες) από αξιόγραφα στην ΕΑΜΛΣΕ επαναταξινομούμενα στα αποτελέσματα εις νέο	-	-	-	1	-	-	-	-	(1)	-	-	-
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	-	-	-	-	767	767	1	768
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	(158)	6	-	18	-	766	632	1	633
(Αγορές) / πωλήσεις ιδίων μετοχών	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Υπόλοιπο την 30 Σεπτεμβρίου 2021	2.744	13.866	-	259	65	(111)	(22)	(211)	(10.898)	5.692	21	5.713

Οι σημειώσεις στις σελίδες 10 μέχρι 44 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Κατάσταση Ταμειακών Ροών για την περίοδο που έληξε 30 Σεπτεμβρίου 2021

εκατ. €	Όμιλος	
	30.09.2021	30.09.2020
Ταμειακές ροές λειτουργικών δραστηριοτήτων		
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων	799	483
Προσαρμογές για:		
Μη ταμειακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων & λοιπές προσαρμογές:	72	(6)
Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων, και άυλων περιουσιακών στοιχείων	116	112
Αποσβέσεις διαφοράς υπέρ / υπό το άρτιο επενδυτικού χαρτοφυλακίου, δανείων & απαιτήσεων και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων	79	25
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	145	812
Προβλέψεις για παροχές προσωπικού	8	10
Αποτέλεσμα από αντιστάθμιση κινδύνου εύλογης αξίας και ταμειακών ροών	30	(34)
Έσοδα από μερίσματα αξιογράφων επενδύσεων	(3)	(7)
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων & ακινήτων επενδύσεων	(2)	(12)
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση αξιογράφων επενδύσεων	(131)	(401)
Κέρδος από την ανταλλαγή Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου	(209)	(515)
Δεδουλευμένοι τόκοι χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων και αποτελέσματα από επαναγορά πιστωτικών τίτλων	2	(5)
Δεδουλευμένοι τόκοι επενδυτικού χαρτοφυλακίου	35	-
Προσαρμογές αποτίμησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	2	-
Λοιπές μη ταμειακές λειτουργικές ροές	1	9
Καθαρή (αύξηση) / μείωση λειτουργικών απαιτήσεων:	2.009	(2.529)
Υποχρεωτικές καταθέσεις σε Κεντρικές Τράπεζες	8	17
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	671	(1.392)
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	31	24
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ενεργητικού	1.073	(794)
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	274	(614)
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	(47)	230
Καθαρή αύξηση / (μείωση) λειτουργικών υποχρεώσεων:	3.229	9.838
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.192	8.258
Υποχρεώσεις προς πελάτες	2.510	1.433
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα παθητικού	(456)	408
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	(16)	(23)
Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	44	48
Φόρος εισοδήματος που (καταβλήθηκε) / εισπράχθηκε	(24)	(19)
Λοιπά στοιχεία παθητικού	(21)	(267)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	6.109	7.786
Ταμειακές ροές επενδυτικών δραστηριοτήτων		
Πωλήσεις θυγατρικών εταιρειών, εκτός ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμων που πωλήθηκαν	-	55
Απόκτηση συμμετοχών με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-	(14)
Εισπραχθέντα μερίσματα από χαρτοφυλάκιο επενδύσεων και συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	3	7
Απόκτηση ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων, και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(113)	(114)
Εισπράξεις από διάθεση ενσώματων παγίων στοιχείων και ακινήτων επενδύσεων	6	45
Απόκτηση χαρτοφυλακίου επενδύσεων	(10.359)	(11.830)
Εισπράξεις από πώληση και εξόφληση χαρτοφυλακίου επενδύσεων	9.792	7.223
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(671)	(4.628)
Ταμειακές ροές χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων		
Εισπράξεις από έκδοση πιστωτικών τίτλων και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων	-	51
Αποπληρωμή πιστωτικών τίτλων, λοιπών δανειακών υποχρεώσεων και προνομιούχων τίτλων	-	(16)
Αποπληρωμή κεφαλαίου στις καταβολές μισθωμάτων	(43)	(43)
Εισπράξεις από πώληση ιδίων μετοχών	13	13
Αγορά ιδίων μετοχών	(13)	(13)
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(43)	(8)
Επίπτωση συναλλαγματικών διαφορών στο ταμείο και τα ταμειακά ισοδύναμα	(6)	(3)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) ταμείου και ταμειακών ισοδύναμων	5.389	3.147
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα έναρξης περιόδου	9.784	4.148
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα τέλους περιόδου	15.173	7.295

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Γενικές πληροφορίες

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. (εφεξής «ΕΤΕ» ή «Τράπεζα») ιδρύθηκε το 1841 και οι μετοχές της εισήχθησαν στο Χρηματιστήριο Αθηνών («ΧΑ») το 1880. Η Τράπεζα έχει την έδρα της στην οδό Αιόλου 86, 10559 Αθήνα, Ελλάδα (αριθμ. Γ.Ε.ΜΗ 237901000), τηλ.: (+30) 210 334 1000, www.nbg.gr. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα μπορεί να ιδρύει καταστήματα, πρακτορεία και γραφεία αντιπροσωπείας οπουδήποτε στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Η Τράπεζα κατά τη διάρκεια των 180 ετών λειτουργίας της, έχει επεκτείνει το φάσμα των τραπεζικών υπηρεσιών που προσφέρει και καλύπτει όλα τα σύγχρονα τραπεζικά προϊόντα. Η Τράπεζα μαζί με τις θυγατρικές της (εφεξής ο «Όμιλος») παρέχουν ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, το οποίο περιλαμβάνει κυρίως λιανική, εταιρική και επενδυτική τραπεζική, διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, συναλλακτική τραπεζική, χρηματοδοτική μίσθωση, πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, χρηματιστηριακή μεσιτεία, διαχείριση ενεργητικού πελατών, διαχείριση ακίνητης περιουσίας και ασφαλιστικές υπηρεσίες. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στην Ελλάδα, ωστόσο διατηρεί καταστήματα στο Ηνωμένο Βασίλειο, στην Κύπρο και στην Αίγυπτο και θυγατρικές στη Βόρεια Μακεδονία, στη Ρουμανία, στη Βουλγαρία, στην Κύπρο, στη Μάλτα, και στο Λουξεμβούργο.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, είναι η εξής:

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

(Μη Εκτελεστικό Μέλος)

Γκίκας Α. Χαρδούβελης⁽¹⁾

Ο Διευθύνων Σύμβουλος

Παύλος Κ. Μυλωνάς

Εκτελεστικά Μέλη

Χριστίνα Θ. Θεοφιλίδη

Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη

Claude Edgar L.G. Piret

Αβραάμ Κ. Γούναρης

Anne Clementine L. Marion-Bouchacourt

Wietze J.P. Reehoorn

Elena Ana E.V. Cernat

Matthieu A. Kiss

Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος

Μη Εκτελεστικά Μέλη

Αικατερίνη Κ. Μπερίτση

Jayaraka (JP) C.S. Rangaswami

Εκπρόσωπος του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

Περικλής Φ. Δρούγκας

⁽¹⁾ Την 30 Ιουλίου 2021, κατά την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων, έληξε η θητεία του κ. Κώστα Π. Μιχαηλίδη. Την ίδια ημέρα, ο κ. Γκίκας Α. Χαρδούβελης εξελέγη Μη Εκτελεστικός Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου σε αντικατάσταση του κ. Κώστα Π. Μιχαηλίδη, για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα 3 έτη.

Επιπλέον, στην εν λόγω Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων εκλέχθηκαν και όλα τα υπόλοιπα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα 3 έτη.

Όλα τα μέλη εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα 3 έτη και με δυνατότητα επανεκλογής. Η θητεία των παραπάνω μελών λήγει κατά την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων το 2024.

Οι παρούσες Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν εγκριθεί για έκδοση από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας την 25 Νοεμβρίου 2021.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών

2.1 Βάση παρουσίασης

Οι συνοπτικές ενοποιημένες Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις για την εννεάμηνη περίοδο που έληξε την 30 Σεπτεμβρίου 2021 (οι «Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις»), έχουν συνταχθεί σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 34 «Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις». Οι Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις περιλαμβάνουν επιλεγμένες επεξηγηματικές σημειώσεις και όχι όλη την πληροφόρηση που απαιτείται για τη σύνταξη πλήρων ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Συνεπώς, οι Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις θα πρέπει να αναγνωστούν σε συνδυασμό με τις ενοποιημένες και ατομικές Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, οι οποίες έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, («ΔΠΧΑ») όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (η «ΕΕ»).

Οι λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν είναι αντίστοιχες με αυτές της προηγούμενης χρήσης και της αντίστοιχης ενδιάμεσης περιόδου, εκτός από αυτές που αφορούν σε νέα πρότυπα και τροποποιήσεις, όπως αναφέρονται κατωτέρω στη Σημείωση 2.3 «Υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ)».

Τα ποσά απεικονίζονται στρογγυλοποιημένα σε εκατ. Ευρώ (εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά). Όπου κρίθηκε απαραίτητο, τα συγκριτικά στοιχεία αναμορφώθηκαν προκειμένου να συνάδουν με αλλαγές στην παρουσίαση κατά την τρέχουσα περίοδο.

Οι Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και όλα τα συμβόλαια παραγώγων, τα οποία έχουν επιμετρηθεί στην εύλογη αξία τους.

Αναφορικά με την επισκόπηση της χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου υπό το πρίσμα της πανδημίας του κορωνοϊού («COVID-19»), ο Όμιλος αξιολόγησε τα περιουσιακά του στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των άυλων περιουσιακών στοιχείων και των επενδύσεων σε συμμετοχικούς τίτλους για πιθανή απομείωση και εξέτασε τις εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών μέσων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία. Με βάση την αξιολόγησή μας την 30 Σεπτεμβρίου 2021, δεν έχουν καταγραφεί σημαντικές απομειώσεις και δεν υπήρξαν σημαντικές αλλαγές στις εύλογες αξίες ούτε και στις ταξινομήσεις ιεραρχίας εύλογης αξίας (βλ. Σημείωση 18 «Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού»).

2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Συμπέρασμα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Λαμβάνοντας υπόψη (α) την τρέχουσα χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα («ΕΚΤ») αποκλειστικά μέσω των στοχευμένων πράξεων μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης («TLTROs») και την τρέχουσα πρόσβαση στις διευκολύνσεις χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος με σημαντικά ποσά διαθέσιμων ενεχύρων, καθώς και τους Δείκτες Κάλυψης Ρευστότητας («LCR») και Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης («NSFR»), οι οποίοι είναι αρκετά πάνω από το ελάχιστο εποπτικό όριο του 100%, (β) τον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 («CET1») του Ομίλου κατά την 30 Σεπτεμβρίου 2021, ο οποίος υπερέβη τον ελάχιστο δείκτη Συνολικών Κεφαλαίων Απαιτήσεων («OCR»), και (γ) την εκτεταμένη και συνεχή δημοσιονομική και νομισματική υποστήριξη από τις ευρωπαϊκές και τις ελληνικές αρχές για την αντιμετώπιση της άνευ προηγουμένου κρίσης της πανδημίας COVID-19 (βλ. Σημείωση 20 «Κίνδυνοι και αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19»), το Διοικητικό Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι για τον Όμιλο η εφαρμογή της αρχής της συνέχισης της επιχειρηματικής του δραστηριότητας για την κατάρτιση αυτών των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων είναι κατάλληλη.

Ρευστότητα

Την 30 Σεπτεμβρίου 2021, η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ αυξήθηκε κατά €1,1 δισ. μέσω πράξεων TLTROs και ανήλθε σε €11,6 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2020: €10,5 δισ. από TLTROs). Επιπρόσθετα, την 30 Σεπτεμβρίου 2021, η Τράπεζα είχε συνάψει συμβάσεις επαναγοράς ομολόγων με Πιστωτικά Ιδρύματα («Π.Ι.») του εξωτερικού (repos) ύψους €0,5 δισ., ενώ χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της Τράπεζας εύλογης αξίας ύψους €22,3 δισ. ήταν διαθέσιμα για περαιτέρω αύξηση της ρευστότητας, με τους δείκτες ρευστότητας LCR και NSFR να ανέρχονται σε επίπεδα άνω του 100%.

Κεφαλαιακή επάρκεια

Την 30 Σεπτεμβρίου 2021, ο Δείκτης βασικών ιδίων κεφαλαίων (Tier 1) («CET1») και ο Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου διαμορφώθηκαν σε 14,0% και 14,7% αντίστοιχα, υπερβαίνοντας τον δείκτη Συνολικών Κεφαλαίων Απαιτήσεων ποσοστού 11,5% για το 2020 μετά τα μέτρα για την ελάφρυνση κεφαλαίου (βλ. Σημείωση 17 «Κεφαλαιακή επάρκεια»).

Εξελίξεις στο μακροοικονομικό περιβάλλον

Οι επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας ξεπέρασαν τις προσδοκίες το 9μηνο του 2021, καθώς η ισχυροποίηση της ιδιωτικής κατανάλωσης και ο τουρισμός ενίσχυσαν την επιχειρηματική δραστηριότητα και οδήγησαν σε ισχυρότερη από την αναμενόμενη ανάκαμψη του

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος («ΑΕΠ») το 2ο τρίμηνο του 2021, η οποία φαίνεται να συνεχίζεται και στο 3ο τρίμηνο του 2021. Το ελληνικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 16,2% σε ετήσια βάση και κατά 3,4% σε εποχικά διορθωμένη τριμηνιαία βάση το 2ο τρίμηνο του 2021, εν μέσω μειούμενης αβεβαιότητας, άρσης των περιορισμών στην οικονομική δραστηριότητα, ενίσχυσης της εγχώριας και εξωτερικής ζήτησης και επιτάχυνσης της παραγωγής. Συγκεκριμένα, τα συστατικά του ΑΕΠ που σχετίζονται με την επιχειρηματική δραστηριότητα (όπως ο σχηματισμός παγίου κεφαλαίου και η εταιρική κερδοφορία) κατέγραψαν συγχρονισμένη ανάκαμψη το 2ο τρίμηνο του 2021, υπερβαίνοντας τα προ-πανδημίας επίπεδα του 2ου τριμήνου του 2019, λόγω αύξησης της εγχώριας δαπάνης – η οποία τροφοδοτήθηκε περαιτέρω από την ενεργοποίηση της ζήτησης που είχε ανασταλεί το προηγούμενο έτος – ανόδου των εξαγωγών και συνέχισης της δημοσιονομικής στήριξης και των ευνοϊκών συνθηκών ρευστότητας.

Τα διαθέσιμα δεδομένα από δείκτες υψηλής συχνότητας βάσει ερευνών οικονομικής συγκυρίας, τον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων, τη βιομηχανική παραγωγή, την κινητικότητα καθώς και τον τουρισμό δείχνουν ότι η ισχυρή δυναμική συνεχίστηκε και το 3ο τρίμηνο του 2021. Η τουριστική δραστηριότητα ενισχύθηκε σημαντικά το 3ο τρίμηνο του 2021, με τα έσοδα το δίμηνο Ιουλίου-Αυγούστου 2021 να ανέρχονται στο 70% του αντίστοιχου επιπέδου τους κατά το 2019, έναντι 21% το 1ο εξάμηνο του 2021 (134% ετησίως το 8μηνο του 2021), παρέχοντας σημαντική ώθηση στο ΑΕΠ και στην απασχόληση. Τα πρώτα στοιχεία για διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στα βασικά ελληνικά αεροδρόμια και διεθνείς πτήσεις που έχουν προγραμματιστεί για την περίοδο Σεπτεμβρίου-Οκτωβρίου 2021 υποδηλώνουν ότι η ανοδική τάση έχει διατηρηθεί. Οι ανωτέρω παράγοντες, σε συνδυασμό με τις υποστηρικτικές ακόμη επιδράσεις από τη σύγκριση με το χαμηλό επίπεδο δραστηριότητας την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους, εκτιμάται ότι θα οδηγήσουν σε νέα διψήφια αύξηση στην οικονομική δραστηριότητα το 3ο τρίμηνο του 2021.

Ενόψει της ισχυρής τάσης που διέγραψε η οικονομική δραστηριότητα στο 9μηνο του 2021, η Τράπεζα αναθεώρησε ανοδικά τη βασική της πρόβλεψη για την αύξηση του ΑΕΠ στο σύνολο του 2021 σε 7,6% ετησίως από προηγούμενη εκτίμηση 5,6%, με τους οίκους αξιολόγησης και τους ιδιωτικούς φορείς να υιοθετούν επίσης πιο αισιόδοξες εκτιμήσεις για τις οικονομικές επιδόσεις της Ελλάδας στο σύνολο του 2021 στο διάστημα Σεπτεμβρίου-Οκτωβρίου 2021.

Το πρωτογενές έλλειμμα του Κρατικού Προϋπολογισμού μειώθηκε κατά 15%, σε ετήσια βάση, το 9μηνο του 2021, παραμένοντας στο υψηλό επίπεδο των €6,0 δισ. από €7,0 δισ. το 9μηνο του 2020, υποχωρώντας για πρώτη φορά μέσα σε 19 μήνες και σηματοδοτώντας την έναρξη της σταδιακής απόσυρσης της έκτακτης δημοσιονομικής στήριξης, η οποία ξεπέρασε σωρευτικά τα €30 δισ. (ακαθάριστο ποσό μέτρων) την περίοδο μεταξύ Μαρτίου του 2020 και Σεπτεμβρίου του 2021. Ωστόσο, η δημοσιονομική πολιτική θα παραμείνει κατ' ουσίαν υποστηρικτική στο σύνολο του έτους, με το κυκλικό προσαρμοσμένο πρωτογενές έλλειμμα να εκτιμάται στο 3,3% του ΑΕΠ από 1,1% το 2020. Το ακαθάριστο δημόσιο χρέος της Ελλάδας εκτιμάται ότι κορυφώθηκε στο 206,3% του ΑΕΠ το 2020, ένα χρόνο νωρίτερα από ό,τι αναμενόταν προηγουμένως, καθώς η ισχυρότερη αύξηση του ΑΕΠ το 2021 αναμένεται να οδηγήσει σε μείωση του λόγου του χρέους προς το ΑΕΠ στο 197,9% το 2021, με την πτωτική τάση να εντείνεται από το 2023 και έπειτα. Οι αποδόσεις των ελληνικών κρατικών ομολόγων παρέμειναν κοντά στα ιστορικά χαμηλά κατά το 3ο τρίμηνο του 2021, με την απόδοση του 10ετούς ελληνικού κρατικού ομολόγου ωστόσο να υπερβαίνει το 1,0% στα τέλη Οκτωβρίου, ενώ οι αγορές ελληνικών κρατικών ομολόγων από την ΕΚΤ στο πλαίσιο του προγράμματος ΡΕΡΡ έφτασαν τα €32,2 δισ. έως τον Σεπτέμβριο του 2021.

Παρά τη σταδιακή απόσυρση των έκτακτων κρατικών μέτρων στήριξης, η ανταπόκριση της αγοράς εργασίας στην ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας ήταν ιδιαίτερος ενθαρρυντική, με το ποσοστό ανεργίας να υποχωρεί σε 11ετές χαμηλό 13,9% τον Αύγουστο του 2021, γεγονός που αντανάκλα την επιταχυνόμενη ενίσχυση της απασχόλησης, ειδικά σε υπηρεσίες έντασης εργασίας. Αντίστοιχα, το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών αυξήθηκε κατά 7,0% ετησίως το 2ο τρίμηνο του 2021 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία).

Η αγορά ακινήτων επέδειξε αξιοσημείωτη αντοχή στην κρίση της πανδημίας, σημειώνοντας επιταχυνόμενη βελτίωση το 1ο εξάμηνο του 2021. Οι τιμές κατοικιών αυξήθηκαν κατά 4,6% ετησίως το 2ο τρίμηνο του 2021 (+1,6% σε τριμηνιαία βάση) από +3,5% ετησίως το 1ο τρίμηνο του 2021 και +4,4% ετησίως, κατά μέσο όρο, στο σύνολο του 2020.

Ο πληθωρισμός, βάσει του δείκτη τιμών καταναλωτή, εμφάνισε συγκρατημένη αύξηση στην ελληνική οικονομία στο 9μηνο του 2021, αλλά εμφανίζει σαφή σημάδια επιτάχυνσης σε ένα περιβάλλον ταχείας αύξησης των τιμών παγκοσμίως. Πρέπει να σημειωθεί ότι ο ελληνικός δείκτης τιμών καταναλωτή («ΔΤΚ») αυξήθηκε στο υψηλό 10ετίας 2,2% ετησίως το Σεπτέμβριο του 2021, με έναν αυξανόμενο αριθμό επιχειρήσεων να αρχίζει να επηρεάζεται από το αυξανόμενο κόστος παραγωγής και τις ελλείψεις εισροών ή τις καθυστερήσεις στις παραδόσεις. Ο πληθωρισμός του ΔΤΚ αναμένεται να επιταχυνθεί περαιτέρω στο υπόλοιπο του έτους, καθώς μέρος του εισαγόμενου πληθωρισμού (ιδίως των ενεργειακών προϊόντων) και η πιθανή πίεση από διαταραχές στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού αναμένεται να μετακυλήσουν στις τιμές του καταναλωτή. Η κυβέρνηση έχει ήδη ανακοινώσει την εφαρμογή μιας νέας δέσμης μέτρων για να αμβλύνει τις επιπτώσεις της ενεργειακής κρίσης στα νοικοκυριά, αλλά και ο επιχειρηματικός τομέας είναι πιθανό να επηρεαστεί σημαντικά τους επόμενους μήνες. Επιπλέον, ο κίνδυνος μιας πιο επίμονης ανόδου του πληθωρισμού διεθνώς αρχίζει να έχει αντίκτυπο στην αξιολόγηση των αγορών για τις εξελίξεις της νομισματικής πολιτικής μετά από μια παρατεταμένη περίοδο έντονα επεκτατικής στάσης. Το κόστος χρηματοδότησης του κράτους και του ιδιωτικού τομέα ενδέχεται να αυξηθεί σε περίπτωση που οι μεγάλες κεντρικές τράπεζες, και ειδικά η ΕΚΤ, προχωρήσουν σε ταχύτερο τερματισμό της έκτακτης ρευστότητας που παρέχουν μέχρι στιγμής.

Όσον αφορά το εγγύς μέλλον, η οικονομική δραστηριότητα αναμένεται να παραμείνει σε ανοδική πορεία, με το ΑΕΠ να ξεπερνά το προ-πανδημίας επίπεδο έως το 1ο εξάμηνο του 2022, υπό την προϋπόθεση ότι: α) η πανδημία θα παραμείνει υπό έλεγχο στο υπόλοιπο του έτους καθώς και το 2022 μέσω επιπλέον προόδου στους εμβολιασμούς, χωρίς να υπάρξει σημαντική υποτροπή της πανδημίας λόγω μεταλλάξεων του ιού, β) η ισχυρή θετική επίδραση της δημοσιονομικής και νομισματικής χαλάρωσης, σε συνδυασμό με τη συσσωρευμένη ζήτηση, θα συνεχίσουν να στηρίζουν την ανάκαμψη στους περισσότερους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας βραχυπρόθεσμα, γ) το ράλι των τιμών ενέργειας και οι πιέσεις από την πλευρά της προσφοράς παγκοσμίως θα κορυφωθούν στο τέλος του 2021 ή στο 1ο τρίμηνο του 2022 και μετά θα αρχίσουν να εξασθενούν, και δ) οι σημαντικές εισροές κονδυλίων της ΕΕ, μετά την

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

ενεργοποίηση του Ταμείου Ανάκαμψης της ΕΕ, θα στηρίξουν σημαντικά τις οικονομικές επιδόσεις της χώρας το 2022. Σε αυτό το πλαίσιο, οι πρώτες εισροές πόρων από το Ταμείο Ανάκαμψης της ΕΕ, ύψους €4,0 δισ., εκταμιεύτηκαν τον Αύγουστο του 2021 – με περισσότερα από €6,0 δισ. να αναμένονται το 1ο εξάμηνο του 2022 – παρέχοντας πρόσθετη ώθηση στις δημόσιες επενδύσεις και στην επιχειρηματική δραστηριότητα.

Οι κίνδυνοι που ενδέχεται να εκτροχιάσουν το βασικό σενάριο συνεχιζόμενης ισχυρής ανάκαμψης σχετίζονται, κυρίως, με τις δυσμενείς επιπτώσεις της πανδημίας και τους εναπομένοντες υγειονομικούς κινδύνους, λόγω μεταλλάξεων του COVID-19 και ανεπαρκούς ποσοστού ανοσοποίησης του πληθυσμού, καθώς και με την εν εξελίξει ενεργειακή κρίση, η οποία θα μπορούσε ενδεχομένως να οδηγήσει σε παρατεταμένη διαφοροποίηση της ταχύτητας ανάκαμψης μεταξύ των επιχειρηματικών τομέων ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τους. Υπό αυτό το πρίσμα, οι αυξημένοι κίνδυνοι από τη ραγδαία αναθέρμανση της παγκόσμιας οικονομίας και την απότομη αύξηση των τιμών ενέργειας θα μπορούσαν να επιφέρουν βαρύτερο από το αναμενόμενο πλήγμα στο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών και στην επιχειρηματική δραστηριότητα, ειδικά το 4ο τρίμηνο του 2021 και το 1ο τρίμηνο του 2022, παρά την ενεργοποίηση πρόσθετων μέτρων δημοσιονομικής στήριξης.

Για τη λίστα των μέτρων που υιοθετήθηκαν το 2021, προκειμένου να υποστηριχθεί το ευρωπαϊκό τραπεζικό σύστημα και η ελληνική οικονομία για την αντιμετώπιση του COVID-19, βλ. Σημείωση 20 «Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19».

2.3 Υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ)

Τροποποιήσεις σε υπάρχοντα πρότυπα και στο εννοιολογικό πλαίσιο που τέθηκαν σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2021

-ΔΠΧΑ 16 (Τροποποίηση): Παραχωρήσεις ενοικίου που σχετίζονται με τον COVID-19 (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιουνίου 2020 και μετά, και σε ισχύ για τις ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις από την 1 Ιανουαρίου 2021). Η τροποποίηση παρέχει στους μισθωτές (αλλά όχι στους εκμισθωτές) την προαιρετική δυνατότητα εξαίρεσης από την αξιολόγηση του κατά πόσον η παραχώρηση ενοικίου που σχετίζεται με τον COVID-19 αποτελεί τροποποίηση της μίσθωσης. Οι μισθωτές μπορούν να επιλέξουν να αντιμετωπίζουν λογιστικά τις παραχωρήσεις ενοικίου με τον ίδιο τρόπο όπως και τις αλλαγές που δεν θεωρούνται τροποποιήσεις μισθώσεων. Η τροποποίηση είναι υποχρεωτική για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιουνίου 2020 και μετά και ως εκ τούτου για τις ενοποιημένες ενδιάμεσες και ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις από την 1 Ιανουαρίου 2021. Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

- ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39, ΔΠΧΑ 7, ΔΠΧΑ 4 και ΔΠΧΑ 16 (Τροποποιήσεις): Αναμόρφωση επιτοκίων αναφοράς – Φάση 2 (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2021). Οι τροποποιήσεις εισάγουν μια πρακτική μέθοδο για τις αλλαγές που απαιτούνται από την αναμόρφωση επιτοκίων αναφοράς, διευκρινίζουν ότι οι σχέσεις λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου δεν διακόπτονται μόνο λόγω της αναμόρφωσης επιτοκίων αναφοράς και εισάγουν γνωστοποιήσεις που επιτρέπουν στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να κατανοήσουν την φύση και την έκταση των κινδύνων που προκύπτουν από την αναμόρφωση επιτοκίων αναφοράς, τους τρόπους αντιμετώπισης των κινδύνων αυτών, καθώς και την πρόοδο και τον τρόπο μετάβασης στα εναλλακτικά επιτόκια αναφοράς. Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν είχε σημαντική επίπτωση στις σχέσεις λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου του Ομίλου.

-ΔΠΧΑ 4 (Τροποποίηση): Παράταση της προσωρινής εξαίρεσης από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2021 και μετά). Η τροποποίηση αλλάζει την καθορισμένη ημερομηνία λήξης για την προσωρινή εξαίρεση στο ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια συμβόλαια από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα, έτσι ώστε οι οντότητες να εφαρμόσουν το ΔΠΧΑ 9 για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά. Η θυγατρική της Τράπεζας Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. που έχει κατηγοριοποιηθεί ως διακοπέισα δραστηριότητα εφαρμόζει αυτήν την τροποποίηση.

Οι τροποποιήσεις των υφιστάμενων προτύπων και του Πλαισίου, που ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 2021 εγκρίθηκαν από την ΕΕ.

Νέα πρότυπα και τροποποιήσεις σε υφιστάμενα πρότυπα που θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2021

Νέο πρότυπο

-ΔΠΧΑ 17 Ασφαλιστήρια Συμβόλαια (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Το ΔΠΧΑ 17 εκδόθηκε τον Μάιο του 2017 και αντικαθιστά το ΔΠΧΑ 4, ενώ τον Ιούνιο του 2020, το IASB εξέδωσε Σχέδιο Τροποποίησης Προτύπου. Το ΔΠΧΑ 17 ορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση καθώς και τις γνωστοποιήσεις των ασφαλιστήριων συμβολαίων που βρίσκονται στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω προτύπου και σκοπός του είναι να διασφαλίσει ότι μία οντότητα παρέχει σχετικές πληροφορίες που απεικονίζουν ακριβοδίκαια τα συμβόλαια αυτά. Το νέο πρότυπο επιλύει τα προβλήματα συγκρισιμότητας που είχε δημιουργήσει το ΔΠΧΑ 4 καθώς απαιτεί όλα τα ασφαλιστήρια συμβόλαια να λογιστικοποιούνται με συνεπή τρόπο. Οι ασφαλιστικές υποχρεώσεις θα επιμετρώνται σε τρέχουσες αξίες και όχι σε ιστορικό κόστος. Το πρότυπο δεν έχει εγκριθεί ακόμη από την Ε.Ε.

Ο Όμιλος είναι σε διαδικασία υλοποίησης του ΔΠΧΑ 17 και αξιολόγησης της επίδρασης από την εφαρμογή του Προτύπου και των προτεινόμενων τροποποιήσεων.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

Τροποποιήσεις

-ΔΠΧΑ 16 (Τροποποίηση): Παραχωρήσεις ενοικίου που σχετίζονται με τον COVID-19 (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Απριλίου 2021 και μετά, και σε ισχύ για ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις από την 1 Ιανουαρίου 2022). Η τροποποίηση παρατείνει την εφαρμογή της πρακτικής διευκόλυνσης που δόθηκε για τις παραχωρήσεις σε ενοίκια κατά ένα έτος για να καλύψει τις μειώσεις στα ενοίκια που οφείλονται στις ή έως τις 30 Ιουνίου 2022.

- ΔΠΧΑ 3 (Τροποποιήσεις): Αναφορά στο Εννοιολογικό Πλαίσιο (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2022, όπως εκδόθηκε από το IASB). Οι τροποποιήσεις ενημερώνουν μια αναφορά στο ΔΠΧΑ 3 για το Εννοιολογικό Πλαίσιο χωρίς να αλλάζουν τις λογιστικές απαιτήσεις για συνενώσεις επιχειρήσεων.

- ΔΛΠ 16 (Τροποποιήσεις): Ενσώματα Πάγια: Εισπράξεις ποσών πριν από την προβλεπόμενη χρήση (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2022, όπως εκδόθηκε από το IASB). Οι τροποποιήσεις απαγορεύουν σε μια εταιρία να αφαιρεί από το κόστος των ενσώματων παγίων τα ποσά που εισπράττονται από την πώληση στοιχείων που έχουν παραχθεί ενώ το περιουσιακό στοιχείο βρίσκεται στη φάση προετοιμασίας για την προβλεπόμενη χρήση του. Αντ' αυτού, η εταιρία θα αναγνωρίζει τέτοιου είδους εισπράξεις από πωλήσεις και το σχετικό κόστος στα αποτελέσματα.

- ΔΛΠ 37 (Τροποποιήσεις): Επαχθείς συμβάσεις: Κόστος Εκπλήρωσης Σύμβασης (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2022, όπως εκδόθηκε από το IASB). Οι τροποποιήσεις καθορίζουν τα κόστη που λαμβάνονται υπόψη, κατά την αξιολόγηση του κατά πόσο μια σύμβαση θα είναι ζημιολογική.

-ΔΛΠ 1 (Τροποποίηση): Ταξινόμηση υποχρεώσεων ως βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι οι υποχρεώσεις ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες ανάλογα με τα δικαιώματα που υπάρχουν στο τέλος της περιόδου αναφοράς. Η ταξινόμηση δεν επηρεάζεται από τις προσδοκίες της οντότητας ή από τα γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς. Η τροποποίηση για την ταξινόμηση των υποχρεώσεων ως βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 2020 και είναι σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2022 και μετά. Ωστόσο, λόγω της πανδημίας COVID-19, το IASB ανέβαλε την ημερομηνία εφαρμογής κατά ένα έτος ώστε να παρέχεται περισσότερος χρόνος στις οντότητες να εφαρμόσουν τυχόν αλλαγές στην ταξινόμηση που προκύπτουν από αυτές τις τροποποιήσεις. Η ταξινόμηση των υποχρεώσεων ως βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων είναι σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά. Παρόλο που οι ενοποιημένες Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου παρουσιάζεται βάσει ρευστότητας, αυτή η τροποποίηση διευκρινίζει ότι ο διακανονισμός αναφέρεται σε μεταφορά στον αντισυμβαλλόμενο χρημάτων, μετοχικών τίτλων, άλλων περιουσιακών στοιχείων ή υπηρεσιών.

-ΔΛΠ 1 και Οδηγία Εφαρμογής των ΔΠΧΑ Νο 2 (Τροποποιήσεις): Γνωστοποίηση Λογιστικών Πολιτικών (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Οι τροποποιήσεις αντικαθιστούν την απαίτηση γνωστοποίησης «σημαντικών» λογιστικών πολιτικών με την απαίτηση γνωστοποίησης «ουσιωδών» λογιστικών πολιτικών. Περιλαμβάνονται παραδείγματα για το πότε μία λογιστική πολιτική είναι πιθανό να είναι ουσιώδης. Το Συμβούλιο ανέπτυξε οδηγίες και παραδείγματα προκειμένου να εξηγήσει και να υποστηρίξει την εφαρμογή της «μεθόδου ουσιαστικότητας σε τέσσερα βήματα».

-ΔΛΠ 8 (Τροποποίηση): Ορισμός των Λογιστικών Εκτιμήσεων (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Η τροποποίηση αντικαθιστά τον ορισμό της αλλαγής σε λογιστικές εκτιμήσεις με τον ορισμό των λογιστικών εκτιμήσεων. Σύμφωνα με τον νέο ορισμό οι λογιστικές εκτιμήσεις αποτελούν «νομισματικά ποσά στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις που υπόκεινται σε αβεβαιότητα επιμέτρησης». Λογιστικές εκτιμήσεις χρησιμοποιούνται σε περιπτώσεις που οι λογιστικές πολιτικές απαιτούν, για στοιχεία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, τρόπο επιμέτρησης που υπόκειται σε αβεβαιότητα επιμέτρησης. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι αλλαγές σε λογιστικές εκτιμήσεις που προέρχονται από νέες πληροφορίες ή νέες εξελίξεις δεν αποτελούν διόρθωση σφάλματος.

-ΔΛΠ 12 (Τροποποιήσεις): Αναβαλλόμενος φόρος που σχετίζεται με περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που προκύπτουν από μία ενιαία συναλλαγή (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Οι τροποποιήσεις απαιτούν οι εταιρείες να αναγνωρίζουν αναβαλλόμενη φορολογία σε συγκεκριμένες συναλλαγές που, κατά την αρχική αναγνώριση, οδηγούν σε ίσα ποσά φορολογητέων και εκπεστέων προσωρινών διαφορών. Αυτό ισχύει συνήθως για συναλλαγές, όπως οι μισθώσεις για τους μισθωτές και οι υποχρεώσεις αποκατάστασης.

-Ετήσιες Βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ 2018–2020 (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2022 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Οι τροποποιήσεις που έχουν εφαρμογή για τον Όμιλο και την Τράπεζα αναφέρονται στη συνέχεια:

ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αμοιβές στο τεστ «10 τοις εκατό» για παύση αναγνώρισης των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων. Η τροποποίηση διευκρινίζει ποιες αμοιβές περιλαμβάνει μια οικονομική οντότητα όταν εφαρμόζει το τεστ «10 τοις εκατό» κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον θα γίνει παύση αναγνώρισης μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης. Στην αξιολόγηση περιλαμβάνονται μόνο οι αμοιβές που καταβάλλονται ή εισπράττονται μεταξύ της οντότητας (του δανειολήπτη) και του δανειστή, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών που καταβάλλονται ή εισπράττονται από την οντότητα ή τον δανειστή για λογαριασμό του άλλου.

ΔΠΧΑ 16: Κίνητρα Μίσθωσης. Η τροποποίηση του Επεξηγηματικού Παραδείγματος 13 που συνοδεύει το ΔΠΧΑ 16 αφαιρεί από το παράδειγμα την απεικόνιση της αποζημίωσης από τον εκμισθωτή των βελτιώσεων του μίσθιου, προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε πιθανή σύγχυση σχετικά με την αντιμετώπιση των κινήτρων μίσθωσης που ενδέχεται να προκύψουν λόγω του τρόπου με τον οποίο απεικονίζονται τα κίνητρα μίσθωσης σε αυτό παράδειγμα.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

Οι τροποποιήσεις των υφιστάμενων προτύπων με ισχύ μετά το 2021 έχουν εγκριθεί από την ΕΕ, με εξαίρεση τις τροποποιήσεις: ΔΛΠ 1 Παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων, ΔΛΠ 1 και Οδηγία Εφαρμογής των ΔΠΧΑ Νο 2, ΔΛΠ 8 Λογιστικές πολιτικές, μεταβολές των λογιστικών εκτιμήσεων και λάθη και ΔΛΠ 12 Φόροι εισοδήματος.

Τροποποίηση που υιοθετήθηκε από τον Όμιλο σε προηγούμενες περιόδους

-Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια συμβόλαια (Τροποποίηση του ΔΠΧΑ 4). Η τροποποίηση, η οποία έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ, εισάγει δύο προσεγγίσεις. Το τροποποιημένο πρότυπο θα α) παρέχει την επιλογή σε όλες τις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια να αναγνωρίζουν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα αντί στην κατάσταση αποτελεσμάτων, τις τυχόν αποκλίσεις που θα προκύψουν λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, πριν από την έκδοση του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια (δηλ. τη διαφορά μεταξύ των ποσών που θα αναγνωρίζονταν στα αποτελέσματα σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 και των ποσών που αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα σύμφωνα με το ΔΛΠ 39) - "μέθοδος επικάλυψης", και β) παρέχει στις οντότητες, οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν κυρίως στον κλάδο των ασφαλίσεων, την επιλογή για προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 – "μέθοδος αναβολής". Οι οντότητες οι οποίες θα αναβάλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν το υπάρχον πρότυπο ΔΛΠ 39.

Η τροποποίηση «Παράταση της προσωρινής εξαίρεσης από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9» (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2021 και μετά) θα επεκτείνει την ημερομηνία λήξης της παράτασης που περιγράφεται παραπάνω από την 1 Ιανουαρίου 2021 έως την 1 Ιανουαρίου 2023.

Ο Όμιλος έχει επιλέξει την αναβολή της εφαρμογής των διατάξεων του ΔΠΧΑ 9 για τη θυγατρική ασφαλιστική εταιρεία, Εθνική Ανώνυμη Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών («Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.»), για την 1 Ιανουαρίου 2023 (βλ. παραπάνω).

Την 30 Σεπτεμβρίου 2021, η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. έχει κατηγοριοποιηθεί ως διακοπείσα δραστηριότητα και συνεχίζει να εφαρμόζει το ΔΛΠ 39.

Έκδοση Απόφασης της Διεθνούς Επιτροπής Διερμηνείας Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΕΔΔΠΧΠ)

ΔΛΠ 19 «Παροχές σε εργαζομένους» - Κατανομή παροχών σε περιόδους υπηρεσίας: Τον Μάιο 2021, δημοσιεύθηκε απόφαση της ΕΔΔΠΧΠ αναφορικά με το ΔΛΠ 19 «Παροχές σε εργαζομένους» και ειδικότερα σε σχέση με το πώς οι λογιστικές αρχές και οι απαιτήσεις των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εφαρμόζονται στην κατανομή παροχών σε περιόδους υπηρεσίας. Ο Όμιλος διερευνά τις επιπτώσεις της απόφασης της ΕΔΔΠΧΠ στις ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις. Η υιοθέτηση της απόφασης μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αναδρομική αλλαγή λογιστικής πολιτικής.

2.4 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών

Κατά τη σύνταξη των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων για την εννεάμηνη περίοδο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2021, οι σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις που διενεργήθηκαν από τη Διοίκηση σε σχέση με την εφαρμογή των λογιστικών αρχών του Ομίλου και τις κύριες πηγές αβεβαιότητας εκτιμήσεων ήταν παρόμοιες με αυτές που εφαρμόστηκαν κατά τη σύνταξη των ετήσιων Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020, εκτός από:

Νέος Ορισμός Αθέτησης

Μετά τη χρηματοοικονομική κρίση, η ΕΑΤ καθιέρωσε αυστηρότερα πρότυπα σχετικά με τον ορισμό της αθέτησης (Κανονισμός Κεφαλαίων Απαιτήσεων, άρθρο 178) ώστε να επιτευχθεί μεγαλύτερη ευθυγράμμιση μεταξύ τραπεζών και χωρών. Ο νέος ορισμός της αθέτησης έχει εφαρμογή για τον Όμιλο από την 1^η Ιανουαρίου 2021, περισσότερες πληροφορίες αναφέρονται στη Σημείωση 47 των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020.

Πληροφορίες για μελλοντικές τάσεις στο μακροοικονομικό περιβάλλον

Για την εννεάμηνη περίοδο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2021, οι επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας ξεπέρασαν κάθε προσδοκία, καθώς η αναζωογόνηση της καταναλωτικής δαπάνης και ο τουρισμός ενίσχυσαν την επιχειρηματική δραστηριότητα και οδήγησαν σε ισχυρότερη, από την αρχικά αναμενόμενη, ανάκαμψη στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) το δεύτερο τρίμηνο του 2021. Το ΑΕΠ της χώρας αυξήθηκε κατά 16,2% σε ετήσια βάση το δεύτερο τρίμηνο του 2021 – σε σύγκριση με μείωση κατά 13,9% σε ετήσια βάση του αντίστοιχου τριμήνου του 2020 κατά το οποίο εφαρμόστηκαν περιοριστικά μέτρα στη λειτουργία της αγοράς λόγω πανδημίας – στο πλαίσιο επαναλειτουργίας των οικονομικών δραστηριοτήτων, μείωσης της αβεβαιότητας, αναζωογόνησης της εγχώριας και της εξωτερικής ζήτησης και της επιταχυνόμενης παραγωγής. Οι συντελεστές του ΑΕΠ που σχετίζονται με την επιχειρηματική δραστηριότητα – όπως ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου και η κερδοφορία των επιχειρήσεων – υπερέβησαν τα προ-πανδημίας επίπεδά τους. Επίσης, υψηλής συχνότητας πληροφόρηση από επιχειρηματικές έρευνες και στοιχεία αναφορικά με τον κύκλο εργασιών, τη βιομηχανική παραγωγή, την κινητικότητα και τις τουριστικές δραστηριότητες υποδεικνύουν ότι η ισχυρή δυναμική συνεχίζεται και στο τρίτο τρίμηνο του 2021, με τον ετήσιο ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ να παραμένει σε διψήφιο επίπεδο.

Παρά τη σταδιακή απόσυρση των έκτακτων κρατικών μέτρων στήριξης, η αγορά εργασίας επέδειξε αξιοσημείωτη αντοχή, με το ποσοστό ανεργίας να μειώνεται τον Αύγουστο του 2021 στο χαμηλότερο ποσοστό των 11 τελευταίων ετών, γεγονός που αντανακλά την επιταχυνόμενη ανάπτυξη στην απασχόληση, ιδιαίτερα στις δραστηριότητες εντάσεως εργασίας.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

Παρόλα αυτά, πολλαπλοί παράγοντες συνεχίζουν να επηρεάζουν τις προβλέψεις ΑΠΖ, με τις δυσμενείς οικονομικές επιδράσεις από την πανδημία, που εμφανίζονται με χρονική υστέρηση, να συνδυάζονται με τους επιδημιολογικούς κινδύνους για το υπόλοιπο του έτους, οι οποίοι είναι ακόμη σημαντικοί εξαιτίας των πιο μεταδοτικών μεταλλάξεων COVID-19 - καθώς η εμβολιαστική κάλυψη του πληθυσμού παραμένει χαμηλότερη από το μέσο όρο στην ΕΕ - και από την ταχύτερη από το αναμενόμενο αναθέρμανση της παγκόσμιας οικονομίας, που συνοδεύεται από απότομη αύξηση των τιμών ενέργειας.

Ο δείκτης τιμών καταναλωτή («ΔΤΚ») αυξήθηκε το Σεπτέμβριο του 2021 με τον υψηλότερο ρυθμό την τελευταία 10ετία, με έναν αυξανόμενο αριθμό επιχειρήσεων να επηρεάζονται από την άνοδο του κόστους παραγωγής και τις ελλείψεις εισαγωγών ή καθυστερήσεις παράδοσης. Ο πληθωρισμός βάσει ΔΤΚ αναμένεται να αυξηθεί περαιτέρω το υπόλοιπο του έτους, καθώς ο εισαγόμενος πληθωρισμός (ειδικά στα ενεργειακά προϊόντα) και η πιθανή πίεση από διαταραχές στην παγκόσμια αλυσίδα εφοδιασμού αναμένεται να επιδράσουν στις τιμές καταναλωτή. Η κυβέρνηση έχει ήδη ανακοινώσει την εφαρμογή νέων μέτρων για την αντιμετώπιση της ενεργειακής επίπτωσης για τα νοικοκυριά, ωστόσο ο επιχειρηματικός τομέας είναι πιθανό να επηρεαστεί σημαντικά τους επόμενους μήνες. Επιπλέον, ο κίνδυνος πιο διαρκούς ανόδου του πληθωρισμού διεθνώς αρχίζει να επιδρά στην αξιολόγηση των αγορών για τις εξελίξεις της νομισματικής πολιτικής μετά από μια παρατεταμένη περίοδο έντονα επεκτατικής στάσης. Το κόστος χρηματοδότησης του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα θα μπορούσε να αυξηθεί σε περίπτωση που οι μεγάλες κεντρικές τράπεζες και, ειδικά η ΕΚΤ, προχωρήσουν σε ταχύτερη απόσυρση των εκτάκτων μέτρων ενίσχυσης της ρευστότητας.

Η οικονομική δραστηριότητα αναμένεται να παραμείνει σε ανοδική τροχιά, με το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν να επιστρέφει σε επίπεδα προ πανδημίας μέχρι και το πρώτο εξάμηνο του 2022, υπό την προϋπόθεση ότι: α) η πανδημία θα παραμείνει υπό έλεγχο έως το τέλος του 2021, με περαιτέρω πρόοδο των εμβολιασμών, χωρίς σημαντική έξαρση της νόσου λόγω μεταλλάξεων του ιού, β) η συνεχιζόμενη θετική επίδραση της δημοσιονομικής και νομισματικής χαλάρωσης, σε συνδυασμό με την συσσωρευμένη ζήτηση, θα συνεχίσουν να ενισχύουν την ανάκαμψη των περισσότερων τομέων οικονομικής δραστηριότητας, γ) η συνεχιζόμενη αύξηση τιμών ενέργειας και η πίεση από την πλευρά της προσφοράς παγκοσμίως θα κορυφωθούν το τέταρτο τρίμηνο του 2021 και θα αρχίσουν να εξασθενούν κατά τη διάρκεια του 2022, και δ) σημαντικές εισροές κονδυλίων από την ΕΕ, μετά την ενεργοποίηση του Ταμείου Ανάκαμψης της ΕΕ, θα υποστηρίξουν όλο και περισσότερο τις οικονομικές επιδόσεις της χώρας.

Ωστόσο, η ένταση της αρχικής αιφνίδιας εμφάνισης της πανδημίας COVID-19, οι κίνδυνοι που παραμένουν λόγω των μεταλλάξεων του ιού, η ανεπαρκής ανοσοποίηση του πληθυσμού και οι εξελίξεις στον τομέα της ενέργειας, θα μπορούσαν ενδεχομένως να οδηγήσουν σε παρατεταμένη διαφοροποίηση μεταξύ των τομέων επιχειρηματικής δραστηριότητας όσο αφορά στην ταχύτητα ανάκαμψής τους σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά τους. Επιπρόσθετα, οι αυξημένοι κίνδυνοι από την ταχεία αναθέρμανση της παγκόσμιας οικονομίας και η απότομη αύξηση των τιμών ενέργειας θα μπορούσαν να επιδράσουν αρνητικά στο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών και την επιχειρηματική δραστηριότητα, ιδιαίτερα το τέταρτο τρίμηνο του 2021 και το πρώτο τρίμηνο του 2022, παρά την ενεργοποίηση των υποστηρικτικών δημοσιονομικών μέτρων.

Σύμφωνα με το βασικό σενάριο, το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί με ισχυρό μέσο ετήσιο ρυθμό 4,1% μεταξύ 2021-2025, ενισχυμένο, μεταξύ άλλων, από τη χαμηλή βάση σύγκρισης σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο (base effects), τη θετική επίδραση από την ισχυρότερη της αναμενόμενης επίδοση της ελληνικής οικονομίας τους πρώτους εννέα μήνες του 2021, την επίδραση με χρονική υστέρηση των δημοσιονομικών μέτρων στήριξης και της πιστωτικής ώθησης, καθώς και τις ανοδικές αναθεωρήσεις των εκτιμήσεων για την ανάπτυξη του ΑΕΠ για τη ζώνη του ευρώ. Το αισιόδοξο και το δυσμενές σενάριο προβλέπουν μέσες ετήσιες μεταβολές του ΑΕΠ της τάξης του 6,0% και 1,3%, αντίστοιχα, κατά τα έτη 2021-2025.

Και τα τρία σενάρια ενσωματώνουν την επίδραση του COVID-19 στις μακροοικονομικές προοπτικές, με την απόκλιση μεταξύ τους να αντικατοπτρίζει κυρίως διαφορετικές παραδοχές σχετικά με την ισχύ της ανάκαμψης το 2021. Κατά συνέπεια, οι συντελεστές στάθμισης των τριών μακροοικονομικών σεναρίων, δηλαδή του βασικού, αισιόδοξου και δυσμενούς, παρέμειναν ίδιοι με αυτούς στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Πιο συγκεκριμένα, εφαρμόστηκαν συντελεστές στάθμισης 55%, 20% και 25% αντίστοιχα στα προαναφερόμενα σενάρια.

Οι μακροοικονομικές μεταβλητές που χρησιμοποιεί η Τράπεζα σχετίζονται με παράγοντες που επηρεάζουν την ελληνική οικονομία και η πρόβλεψη ΑΠΖ επηρεάζεται κυρίως από μεταβολές του ΑΕΠ και του Δείκτη Τιμών Οικιστικών Ακινήτων (HPI). Η ισχυρότερη αύξηση του ΑΕΠ τους πρώτους εννέα μήνες του 2021, επηρεάζει, άμεσα ή έμμεσα, ολόκληρο το φάσμα των μακροοικονομικών μεταβλητών που εξαρτώνται από την εξέλιξη του ΑΕΠ, συμπεριλαμβανομένου του HPI. Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής του HPI θεωρήθηκε εξωγενώς ότι θα παραμείνει μηδενικός μεταξύ του τρίτου και του τέταρτου τριμήνου του 2021 και στα τρία σενάρια, ενώ οι τιμές που αντιστοιχούν στο αισιόδοξο σενάριο έχουν εξισωθεί με αυτές του βασικού για την περίοδο πρόβλεψης, πέραν του πρώτου τριμήνου του 2022, εξαιτίας του σημαντικού ρόλου που έχουν παράγοντες, οι οποίοι δεν περιλαμβάνονται στα υποδείγματα εκτίμησης αλλά επηρεάζουν αυτήν την αγορά τη συγκεκριμένη περίοδο, καθώς η αβεβαιότητα λόγω COVID-19 εξακολουθεί να υφίσταται. Ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής του HPI στο βασικό και αισιόδοξο σενάριο για την περίοδο 2021-2025 προβλέπεται να είναι 4,1%, ενώ στο δυσμενές σενάριο για την ίδια περίοδο 1,8%.

Η προσέγγιση του Ομίλου για την εκτίμηση των προβλέψεων απομείωσης για ΑΠΖ των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών για το τρίτο τρίμηνο του 2021 περιλαμβάνει προσαρμογές εξομάλυνσης στα αποτελέσματα των μοντέλων ΔΠΧΑ 9, όπως και οι αντίστοιχες εκτιμήσεις για το δεύτερο τρίμηνο του 2021. Οι προσαρμογές εφαρμόστηκαν λόγω της τρέχουσας οικονομικής αβεβαιότητας και των κατ' εξαίρεση περιστάσεων που δεν ενσωματώνονται πλήρως στα μοντέλα, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τα μέτρα στήριξης προς τους πελάτες, τα οποία εφαρμόστηκαν ως αποτέλεσμα της πανδημίας COVID-19.

Ο Όμιλος έχει καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να λάβει υπόψη όλες τις λογικές και βάσιμες πληροφορίες που ήταν διαθέσιμες κατά τη στιγμή της αξιολόγησης σχετικά με τις προβλέψεις ΑΠΖ κατά την 30 Σεπτεμβρίου 2021 (βλ. Σημείωση 8 «Δάνεια και απαιτήσεις

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

κατά πελατών»), δεδομένων των περιορισμών που θέτει το ακόμη υψηλό επίπεδο αβεβαιότητας στις μακροοικονομικές προοπτικές, λόγω των αρνητικών επιπτώσεων του COVID-19, οι οποίες είναι απίθανο να αντιστραφούν πλήρως έως, τουλάχιστον, το τέλος του 2021.

Υπάρχουν ακόμη πολλοί άγνωστοι παράγοντες, συμπεριλαμβανομένης της διάρκειας της επίπτωσης του COVID-19 στην οικονομία και των αποτελεσμάτων των κρατικών δημοσιονομικών μέτρων και των νομισματικών ενεργειών της ΕΚΤ (βλ. Σημείωση 20 «Κίνδυνοι και αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19»). Ο Όμιλος θα συνεχίσει να αξιολογεί τις προβλέψεις ΑΠΖ και τις σχετικές οικονομικές προοπτικές κάθε τρίμηνο, έτσι ώστε τυχόν αλλαγές που προκύπτουν από την αβεβαιότητα σχετικά με τις μακροοικονομικές προοπτικές να μπορούν να εντοπιστούν έγκαιρα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: Τομείς δραστηριότητας

Ο Όμιλος παρακολουθεί τις δραστηριότητές του μέσω των ακόλουθων επιχειρηματικών τομέων:

Λιανικής τραπεζικής

Η λιανική τραπεζική περιλαμβάνει όλους τους ιδιώτες πελάτες, τους επαγγελματίες, τις μικρομεσαίες και τις μικρές επιχειρήσεις (επιχειρήσεις με ετήσιο τζίρο μέχρι €2,5 εκατ.). Η Τράπεζα, μέσω του εκτεταμένου δικτύου καταστημάτων και ψηφιακών δικτύων που διαθέτει, προσφέρει στους πελάτες της λιανικής τραπεζικής ευρύ φάσμα δανειακών προϊόντων (στεγαστικά, καταναλωτικά και χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις), καρτών (χρεωστικές, πιστωτικές και προπληρωμένες κάρτες), καταθετικών, επενδυτικών και ασφαλιστικών προϊόντων, καθώς επίσης και άλλα παραδοσιακά προϊόντα και υπηρεσίες.

Επιχειρηματικής και επενδυτικής τραπεζικής

Ο τομέας της επιχειρηματικής και επενδυτικής τραπεζικής περιλαμβάνει τις πιστοδοτήσεις όλων των μεγάλων και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων και τη χρηματοδότηση της ναυτιλίας εκτός των πιστοδοτήσεων που μεταφέρθηκαν στη μονάδα πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης και την επενδυτική τραπεζική. Ο Όμιλος προσφέρει στους πελάτες επιχειρηματικής τραπεζικής ευρύ φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών, που περιλαμβάνουν την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών χρηματοοικονομικής και επενδυτικής φύσης, τη διαχείριση καταθέσεων, τη χορήγηση δανείων (σε ευρώ και σε ξένα νομίσματα), υπηρεσίες συναλλάγματος και την υποστήριξη εμπορικών δραστηριοτήτων.

Μονάδα πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης

Προκειμένου (α) να διαχειριστεί αποτελεσματικότερα τα δάνεια σε καθυστέρηση, τα μη εξυπηρετούμενα και τα καταγγεμένα δάνεια και (β) να διασφαλίσει πλήρη συμμόρφωση με την Πράξη 42/30.5.2014 και την Πράξη 47/9.2.2015 της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος και τον Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών (άρθρο 1 παρ.2 Ν. 4224/2013), η Τράπεζα συνέστησε τη μονάδα πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης η οποία έχει τη γενική ευθύνη διαχείρισης αυτών των δανείων σε νομικά πρόσωπα.

Χρηματαγορών – κεφαλαιαγορών και διαχείριση περιουσίας

Ο τομέας χρηματαγορών – κεφαλαιαγορών και διαχείριση περιουσίας περιλαμβάνει τη διαχείριση διαθεσίμων και χαρτοφυλακίου ιδιωτών, τη διαχείριση περιουσίας (αμοιβαία κεφάλαια και αμοιβαία κεφάλαια κλειστού τύπου), υπηρεσίες θεματοφυλακής, υπηρεσίες private equity καθώς και υπηρεσίες χρηματοοικονομικής μεσιτείας.

Ασφαλιστικών δραστηριοτήτων

Ο Όμιλος προσφέρει ευρύ φάσμα ασφαλιστικών προϊόντων μέσω της θυγατρικής εταιρείας Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. και άλλων θυγατρικών στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α έχει ταξινομηθεί στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και στις διακοπείσες δραστηριότητες (βλ. Σημείωση 10 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες»).

Διεθνών τραπεζικών δραστηριοτήτων

Οι διεθνείς τραπεζικές δραστηριότητες του Ομίλου, περιλαμβάνουν ευρύ φάσμα παραδοσιακών τραπεζικών υπηρεσιών, όπως χορήγηση λιανικών και εμπορικών πιστώσεων, τη χρηματοδότηση εμπορίου, τις υπηρεσίες συναλλάγματος και ανάληψης καταθέσεων. Επιπλέον, ο Όμιλος προσφέρει υπηρεσίες χρηματοδότησης της ναυτιλίας, επενδυτικής τραπεζικής και υπηρεσίες χρηματοοικονομικής μεσιτείας, μέσω του δικτύου καταστημάτων και θυγατρικών που διαθέτει στο εξωτερικό. Κατά την 30 Σεπτεμβρίου 2021 και 31 Δεκεμβρίου 2020, η ΕΤΕ (Κύπρος) ΛΤΔ, και η CAC Coral Ltd έχουν ταξινομηθεί στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και στις διακοπείσες δραστηριότητες. Τα κέρδη ή οι ζημιές από διακοπείσες δραστηριότητες για την περίοδο που έληξε την 30 Σεπτεμβρίου 2021 και 30 Σεπτεμβρίου 2020, περιλαμβάνουν την ΕΤΕ Κύπρου ΛΤΔ («ΕΤΕ Κύπρου») και την CAC Coral Ltd.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

Λοιπών δραστηριοτήτων

Περιλαμβάνουν τη διαχείριση ιδιόκτητης ακίνητης περιουσίας, τις αποθηκευτικές δραστηριότητες καθώς επίσης και τα μη καταμεμημένα έσοδα και δαπάνες του Ομίλου (έξοδα από τόκους δανεισμού μειωμένης εξασφάλισης, δάνεια προς το προσωπικό κ.λπ.) και απαλοιφή συναλλαγών μεταξύ τομέων.

Ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας

Από 1.1 έως 30.9.2021	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρημα- τικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεω ν ειδικής διαχείρισης	Χρηματα- γορών – Κεφαλαια- γορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλι- στικών δραστη- ριοτήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστη- ριοτήτων	Λοιπών δραστη- ριοτήτων	Όμιλος
Καθαρά έσοδα από τόκους	279	347	56	169	-	44	2	897
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	109	68	2	16	-	10	4	209
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	(20)	(1)	(16)	470	-	2	(23)	412
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	368	414	42	655	-	56	(17)	1.518
Άμεσες δαπάνες	(234)	(28)	(2)	(16)	-	(30)	(159)	(469)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων ⁽¹⁾	(49)	(21)	(75)	(25)	-	(9)	(137)	(316)
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	85	365	(35)	614	-	17	(313)	733
Φόροι						-	-	(11)
Κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες								722
Μη ελέγχουσες συμμετοχές								(1)
Κέρδη/(ζημίες) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες					45	-	1	46
Κέρδη που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας								767
Αποσβέσεις	52	3	1	1	-	3	56	116
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	(89)	(3)	66	15	-	9	39	37

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων, λογισμικού & λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων.

Ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας

Από 1.1 έως 30.9.2020	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρημα- τικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεω ν ειδικής διαχείρισης	Χρηματαγορών – Κεφαλαιαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλι- στικών δραστηριο- τήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστηριο- τήτων	Λοιπών δραστηριο- τήτων	Όμιλος
Καθαρά έσοδα από τόκους	264	337	66	143	-	44	1	855
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	101	62	2	13	-	9	1	188
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	(21)	4	(5)	875	-	-	(24)	829
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	344	403	63	1.031	-	53	(22)	1.872
Άμεσες δαπάνες	(264)	(31)	(9)	(22)	-	(35)	(47)	(408)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων ⁽²⁾	(546)	(87)	(141)	(23)	-	(4)	(182)	(983)
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	(466)	285	(87)	986	-	14	(251)	481
Φόροι							-	(11)
Κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες								470
Μη ελέγχουσες συμμετοχές								(1)
Κέρδη / (ζημίες) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες					(1)	(7)	-	(8)
Κέρδη που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας								461
Αποσβέσεις και προβλέψεις απομείωσης ⁽²⁾	54	3	1	2	-	6	46	112
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	428	65	126	16	-	4	17	656

⁽²⁾ Περιλαμβάνει αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων και λογισμικού & λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος

Ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας

	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρημα- τικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης	Χρηματαγορών – Κεφαλαια- γορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλιστικών δραστη- ριοτήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστη- ριοτήτων	Λοιπών δραστη- ριοτήτων	Όμιλος
Περιουσιακά στοιχεία ανά τομέα την 30 Σεπτεμβρίου 2021								
Περιουσιακά στοιχεία ανά τομέα	10.420	14.269	776	38.037	-	2.141	3.522	69.165
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους								5.252
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	2.383	-	310	-	3.875	601	24	7.193
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων								81.610

Υποχρεώσεις ανά τομέα την 30 Σεπτεμβρίου 2021								
Υποχρεώσεις ανά τομέα	42.950	5.001	180	19.182	-	1.466	3.180	71.959
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους								15
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	-	-	-	3.405	518	-	3.923
Σύνολο υποχρεώσεων								75.897

	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρημα- τικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης	Χρηματαγορών – Κεφαλαια- γορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλιστικών δραστη- ριοτήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστη- ριοτήτων	Λοιπών δραστη- ριοτήτων	Όμιλος
Περιουσιακά στοιχεία ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2020								
Περιουσιακά στοιχεία ανά τομέα	10.939	14.232	608	33.274	-	2.216	3.708	64.977
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους								5.249
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	2.308	25	572	-	3.699	652	3	7.259
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων								77.485

Υποχρεώσεις ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2020								
Υποχρεώσεις ανά τομέα	40.547	4.413	196	18.100	-	1.519	3.676	68.451
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους								16
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	-	-	-	3.342	597	-	3.939
Σύνολο υποχρεώσεων								72.406

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος	
	30.09.2021	30.09.2020
α. Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ		
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	(5)	630
Καθαρή ζημία από τροποποίηση συμβατικών όρων	13	10
	8	640
β. Προβλέψεις απομείωσης χρεογράφων		
Επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους	15	16
	15	16
γ. Λοιπές προβλέψεις και προβλέψεις απομείωσης		
Απομείωση ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων, λογισμικού και λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων και λοιπών στοιχείων ενεργητικού	6	(3)
Προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις και λοιπές προβλέψεις	8	3
	14	-
Σύνολο	37	656

Οι προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ στις 30 Σεπτεμβρίου 2021 συμπεριλαμβάνουν όφελος €0,2 δισ. ως αποτέλεσμα του Project Frontier, ενώ οι προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ στις 30 Σεπτεμβρίου 2020 συμπεριλαμβάνουν €0,4 δισ. ως αποτέλεσμα της πανδημίας COVID-19.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: Κόστος αναδιάρθρωσης

Για την περίοδο που έληξε την 30 Σεπτεμβρίου 2021, τα έξοδα αναδιοργάνωσης περιλαμβάνουν €83 εκατ. για τον Όμιλο για το Πρόγραμμα Εξόδου και έξοδα αναδιοργάνωσης ποσού €3 εκατ. τα οποία αφορούν σε άμεσα έξοδα σχετικά με το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού.

Για την περίοδο που έληξε την 30 Σεπτεμβρίου 2020, τα έξοδα αναδιοργάνωσης περιλαμβάνουν €90 εκατ. για τον Όμιλο για το Πρόγραμμα Εθελούσιας Εξόδου για το 2020 και έξοδα αναδιοργάνωσης ποσού €8 εκατ. τα οποία αφορούν σε άμεσα έξοδα σχετικά με το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: Φόροι

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος	
	30.09.2021	30.09.2020
Φόροι περιόδου	(11)	(8)
Αναβαλλόμενοι φόροι	-	(3)
Φόροι	(11)	(11)

Ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος της Τράπεζας για τις χρήσεις 2021 και 2020 ανέρχεται σε 29%. Σύμφωνα με το Ν. 4646/2019, ο συντελεστής παρακράτησης φόρου επί μερισμάτων που διανέμονται μετά την 1 Ιανουαρίου 2020 μειώνεται από 10% σε 5%.

Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις των εταιρειών που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου, παρουσιάζονται στη Σημείωση 19 «Ενοποιούμενες Εταιρείες».

Σύμφωνα με το Άρθρο 120 του Ν. 4799/2021 (ΦΕΚ Α78/18.05.2021), σε ισχύ από το 2021, ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων, πλην των πιστωτικών ιδρυμάτων, μειώθηκε από 24% σε 22%.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: Κέρδη ανά μετοχή

	Όμιλος	
	30.09.2021	30.09.2020
Κέρδη περιόδου αναλογούντα στους κοινούς μετόχους της Τράπεζας από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	721	469
Κέρδη/ (ζημιές) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	46	(8)
Κέρδη αναλογούντα στους κοινούς μετόχους της Τράπεζας από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες	767	461
Μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών για βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή	914.571.309	914.544.895
Κέρδη ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	0,79	0,51
Κέρδη ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες	0,84	0,50

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

	Όμιλος	
	30.09.2021	31.12.2020
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος		
Στεγαστικά δάνεια	8.740	9.144
Καταναλωτικά δάνεια	1.809	1.819
Πιστωτικές κάρτες	453	463
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	1.667	1.650
Λιανική τραπεζική	12.669	13.076
Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα	19.318	16.369
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ προβλέψεων ΑΠΖ	31.987	29.445
Πρόβλεψη ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	(2.604)	(2.707)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	29.383	26.738
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ	341	69
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	29.724	26.807

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2021, η λογιστική αξία των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος περιλαμβάνει σύμβαση αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφου σύντομης διάρκειας, ύψους €3,0 δισ. Επίσης, τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των απαιτήσεων από τις πωλήσεις χαρτοφυλακίων μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων που ολοκληρώθηκαν στις 12 Φεβρουαρίου 2021 (Project Icon) και στις 20 Μαΐου 2021 (Project Danube), όπως αναλύονται στη Σημείωση 10 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες», που ανέρχεται σε €258 εκατ. και €23 εκατ. αντίστοιχα.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος και υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ | Όμιλος

30 Σεπτεμβρίου 2021	Στάδιο 1 ΑΠΖ 12 μηνών	Στάδιο 2 ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	Απομειωμένα ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	Σύνολο
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος				
Στεγαστικά δάνεια				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	4.909	2.792	1.039	8.740
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(30)	(87)	(405)	(522)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	4.879	2.705	634	8.218
Καταναλωτικά δάνεια				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	1.243	260	306	1.809
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(19)	(36)	(191)	(246)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	1.224	224	115	1.563
Πιστωτικές κάρτες				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	370	23	60	453
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(3)	(1)	(52)	(56)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	367	22	8	397
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	561	648	458	1.667
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(10)	(62)	(313)	(385)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	551	586	145	1.282
Επιχειρηματική τραπεζική				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	16.124	827	1.882	18.833
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(106)	(62)	(1.204)	(1.372)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	16.018	765	678	17.461
Χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	441	12	32	485
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(6)	-	(17)	(23)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	435	12	15	462
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	23.648	4.562	3.777	31.987
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(174)	(248)	(2.182)	(2.604)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	23.474	4.314	1.595	29.383
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ				
				341
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών				
				29.724

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος

	Στάδιο 1 ΑΠΖ 12 μηνών	Στάδιο 2 ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	Απομειωμένα ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2020				
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος				
Στεγαστικά δάνεια				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	4.946	2.721	1.477	9.144
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(32)	(74)	(470)	(576)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	4.914	2.647	1.007	8.568
Καταναλωτικά δάνεια				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	1.205	292	322	1.819
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(22)	(42)	(199)	(263)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	1.183	250	123	1.556
Πιστωτικές κάρτες				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	384	41	38	463
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(2)	(1)	(35)	(38)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	382	40	3	425
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	617	542	491	1.650
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(8)	(54)	(345)	(407)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	609	488	146	1.243
Επιχειρηματική τραπεζική				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	13.102	796	2.009	15.907
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(107)	(63)	(1.231)	(1.401)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	12.995	733	778	14.506
Χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	290	144	28	462
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(2)	(5)	(15)	(22)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	288	139	13	440
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος				
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	20.544	4.536	4.365	29.445
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(173)	(239)	(2.295)	(2.707)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	20.371	4.297	2.070	26.738
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ				
				69
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών				
				26.807

Μεταβολή πρόβλεψης ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος

Όμιλος	Στάδιο 1 ΑΠΖ 12 μηνών	Στάδιο 2 ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	Απομειωμένα ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	Σύνολο πρόβλεψης ΑΠΖ
Πρόβλεψη ΑΠΖ την 1 Ιανουαρίου 2021	173	239	2.295	2.707
Μεταφορές μεταξύ Σταδίων	30	87	(117)	-
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ	(29)	(78)	102	(5)
Επίπτωση τροποποιήσεων συμβατικών όρων στις ΑΠΖ	-	-	(13)	(13)
Παύση αναγνώρισης δανείων	-	-	(39)	(39)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	-	(182)	(182)
Μεταβολή της παρούσας αξίας της πρόβλεψης ΑΠΖ	-	-	(40)	(40)
Συναλλαγματικές διαφορές & λοιπές μεταβολές	-	-	(42)	(42)
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	-	-	218	218
Πρόβλεψη ΑΠΖ την 30 Σεπτεμβρίου 2021	174	248	2.182	2.604

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

Όμιλος	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
	ΑΠΖ 12 μηνών	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής πρόβλεψης ΑΠΖ	
Πρόβλεψη ΑΠΖ την 1 Ιανουαρίου 2020	150	326	5.285	5.761
Μεταφορές μεταξύ Σταδίων	28	91	(119)	-
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ	1	45	1.011	1.057
Επίπτωση τροποποιήσεων συμβατικών όρων στις ΑΠΖ	-	-	(15)	(15)
Παύση αναγνώρισης δανείων	-	-	(35)	(35)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	(72)	(624)	(696)
Μεταβολή της παρούσας αξίας της πρόβλεψης ΑΠΖ	-	-	(75)	(75)
Συναλλαγματικές διαφορές & λουπές μεταβολές	(3)	9	(54)	(48)
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	(3)	(160)	(3.079)	(3.242)
Πρόβλεψη ΑΠΖ την 31 Δεκεμβρίου 2020	173	239	2.295	2.707

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων

Την 13 Ιανουαρίου 2021, ο Ελληνικός Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους και η Τράπεζα προέβησαν σε ανταλλαγή Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου. Η Τράπεζα αντάλλαξε ομόλογα ονομαστικής αξίας €1,0 δισ. και λογιστικής αξίας €1,3 δισ. και αξίας διακανονισμού €1,5 δισ. λήξης 20 Μαρτίου 2050, με μια σειρά από άλλα Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου μικρότερης διάρκειας, συνολικής ονομαστικής αξίας €2,8 δισ. και αξίας διακανονισμού €3,6 δισ., (σύμφωνα με τα σχετικά Υπουργικά Διατάγματα). Η ανταλλαγή πραγματοποιήθηκε με όρους αγοράς και η διαφορά μεταξύ της αξίας διακανονισμού του ομολόγου που ανταλλάχθηκε και των ομολόγων που ελήφθησαν από την ανταλλαγή, διακανονίστηκε με μετρητά. Η ανταλλαγή διακανονίστηκε την 20 Ιανουαρίου 2021. Ο Όμιλος πραγματοποίησε κέρδη ύψους €209 εκατ. τα οποία εμφανίζονται στα «Κέρδη / (ζημίες) που προκύπτουν από την παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων επιμετρώμενων στο αποσβεσμένο κόστος» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες

Α. Μη κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία και Ομάδες Περιουσιακών Στοιχείων ταξινομημένων ως Προοριζόμενων προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες

Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση την 30 Σεπτεμβρίου 2021 και την 31 Δεκεμβρίου 2020 περιλαμβάνουν τις εταιρείες: Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α, ΕΤΕ (Κύπρος) ΛΤΔ και CAC Coral Ltd. Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προς πώληση, την 30 Σεπτεμβρίου 2021, περιλαμβάνουν επίσης σχεδιαζόμενες πωλήσεις δανειακών χαρτοφυλακίων που σχετίζονται κυρίως με το έργο Frontier και την 31 Δεκεμβρίου 2020 τα έργα Frontier, ICON και Danube. Τα κέρδη και οι ζημίες από διακοπείσες δραστηριότητες για την περίοδο που έληξε την 30 Σεπτεμβρίου 2021 περιλαμβάνουν, τις εταιρείες: Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α, ΕΤΕ (Κύπρος) ΛΤΔ και CAC Coral Ltd. Τα κέρδη ή ζημίες από διακοπείσες δραστηριότητες της συγκριτικής περιόδου περιλαμβάνουν τις Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α, ΕΤΕ (Κύπρος) ΛΤΔ και την CAC Coral Ltd.

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ

Την 26 Νοεμβρίου 2019 η Τράπεζα υπέγραψε σύμβαση πώλησης («SPA») με την Astrobank για την πώληση του συνόλου του 100% της συμμετοχής της στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ («ΕΤΕ Κύπρου»).

Ωστόσο, στις 26 Νοεμβρίου 2020, η οποία ήταν η τελευταία ημερομηνία ("Longstop Date") για την Astrobank να εκπληρώσει ορισμένους όρους, που καθορίζονται στο SPA που συνάφθηκε μεταξύ της Εθνικής Τράπεζας και της Astrobank, η Τράπεζα διαπίστωσε ότι αυτοί οι όροι δεν εκπληρώθηκαν και την 27 Νοεμβρίου 2020 αποφάσισε να καταγγείλει τη σύμβαση.

Η Εθνική Τράπεζα παραμένει προσηλωμένη στην εφαρμογή εναλλακτικών επιλογών έτσι ώστε να συμμορφωθεί με τις δεσμεύσεις της στο πλαίσιο του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης όπως συμφωνήθηκε με τη Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Η ΕΤΕ Κύπρου έχει ταξινομηθεί ως «Προοριζόμενη προς πώληση» και «Διακοπείσες δραστηριότητες».

Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών

Η Τράπεζα, τον Οκτώβριο του 2019, επανεκκίνησε τη διαδικασία πώλησης της Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. Η Τράπεζα έλαβε δεσμευτική προσφορά από την CVC Capital Partners βάσει αποτίμησης που προέκυψε από έλεγχο στη μετά COVID-19 περίοδο.

Στις 24 Μαρτίου 2021, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε την πώληση του 90,01% από το 100% των μετοχών της Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α και εξουσιοδότησε τη διοίκηση της Τράπεζας να προχωρήσει στην υπογραφή της Σύμβασης Πώλησης την 26 Μαρτίου 2021. Η συναλλαγή εγκρίθηκε από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εθνικής Τράπεζας που έλαβε χώρα την 21 Απριλίου 2021. Το ισοδύναμο ονομαστικό αντάλλαγμα που αντιστοιχεί στο 100% της Εθνικής Α.Ε.Ε.Γ.Α. θα είναι €505 εκατ., συμπεριλαμβανομένης μιας ειδικής ρήτρας πληρωμής «κέρδους» έως €120 εκατ., η οποία θα υπόκειται στην εκπλήρωση συμφωνημένων στόχων απόδοσης

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

για τις ασφαλιστικές εργασίες που θα παρέχει η Τράπεζα μέσω του δικτύου της μέχρι το 2026. Η συναλλαγή περιλαμβάνει 15ετή συνεργασία για παροχή ασφαλιστικών εργασιών από την Τράπεζα.

Η ολοκλήρωση της συναλλαγής αναμένεται μέχρι το τέλος του δευτέρου τριμήνου του 2022 καθώς υπόκειται σε συνήθεις τρέχουσες κανονιστικές εγκρίσεις, συμπεριλαμβανομένων των αντιμονοπωλιακών και εποπτικών αρχών.

Η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. έχει ταξινομηθεί ως «Προοριζόμενη προς πώληση» και «Διακοπείσες δραστηριότητες».

CAC Coral Ltd

Την 16 Οκτωβρίου 2020 υπογράφηκε σύμβασης πώλησης με την Bain Capital Credit για την πώληση του 100% της συμμετοχής στην CAC Coral Ltd. Η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του Δ' τριμήνου 2021, μετά την έγκριση της συναλλαγής από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές.

Η CAC Coral Ltd έχει ταξινομηθεί ως «Προοριζόμενη προς πώληση» και «Διακοπείσες δραστηριότητες».

Project DANUBE

Η Τράπεζα συνήψε οριστική συμφωνία με την Bain Capital Credit για τη διάθεση ενός επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων με κίνδυνο Ρουμανίας ("Project Danube"), καθαρής λογιστικής αξίας €23 εκατ. κατά την 20 Μαΐου 2021, ημερομηνία που ολοκληρώθηκε η συναλλαγή..

Project ICON

Στις 5 Ιουνίου, στο πλαίσιο της υλοποίησης του Προγράμματος Μετασχηματισμού, η Τράπεζα ανακοίνωσε τη σύναψη οριστικής συμφωνίας με την Επενδυτική Εταιρεία Bain Capital Credit ("Bain Capital") για την πώληση ενός χαρτοφυλακίου, περίπου 2.800 Μη Εξυπηρετούμενων επιχειρηματικών δανειακών συμβάσεων ("Project ICON"), κυρίως εξασφαλισμένων, καθαρής λογιστικής αξίας €258 εκατ. στις 12 Φεβρουαρίου 2021. Η συναλλαγή υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της στρατηγικής μείωσης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων της Τράπεζας και σύμφωνα με τους Επιχειρησιακούς Στόχους που έχουν υποβληθεί στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό («SSM»). Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε στις 12 Φεβρουαρίου 2021.

Project FRONTIER

Στο πλαίσιο της μείωσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, η Τράπεζα τον Οκτώβριο 2021 υπέγραψε οριστική συμφωνία με κοινοπραξία αποτελούμενη από θυγατρικές των επενδυτικών εταιρειών Bain Capital, Fortress Investment Group και την doValue Greece για την πώληση του 95% ομολογιών μεσαίας και μειωμένης εξοφλητικής προτεραιότητας στο πλαίσιο αξιολογημένης τιτλοποίησης χαρτοφυλακίου ελληνικών μη-εξυπηρετούμενων δανείων. Η συναλλαγή περιλαμβάνει ένα χαρτοφυλάκιο εξασφαλισμένων δανείων μεγάλων, μικρομεσαίων και μικρών επιχειρήσεων καθώς και στεγαστικών και καταναλωτικών δανείων, συνολικής λογιστικής αξίας €6,0 δισ. στις 30 Ιουνίου 2020. Η καθαρή λογιστική αξία 30 Σεπτεμβρίου 2021, ανήλθε σε €2,7 δισ..

Με την επιτυχή ολοκλήρωση της συναλλαγής, που αναμένεται να πραγματοποιηθεί το Δεκέμβριο 2021, η Τράπεζα θα διακρατήσει το 100% των ομολογιών υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας, κάνοντας χρήση των διατάξεων του Ελληνικού Προγράμματος Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων, και το 5% των ομολογιών μεσαίας και μειωμένης εξοφλητικής προτεραιότητας.

Στις 29 Ιανουαρίου 2021, η Τράπεζα ανακοίνωσε την υποβολή αίτησης στο πλαίσιο του Συστήματος Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων «ΗΡΑΚΛΗΣ», σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4649/2019, που αφορά στην παροχή εγγύησης από το Ελληνικό Δημόσιο για τις ομολογίες υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας ύψους έως €3,3 δισ.

Συνοπτική Κατάσταση Αποτελεσμάτων από διακοπείσες δραστηριότητες ⁽¹⁾

εκατ. €	Όμιλος	
	Από 1.1. έως	
	30.09.2021	30.09.2020
Καθαρά έσοδα από τόκους	41	41
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	(8)	(8)
Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	98	82
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	17	9
Λουπά έσοδα	4	8
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	152	132
Λειτουργικά έξοδα	(66)	(68)
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	(20)	(62)
Κέρδη προ φόρων	66	2
Φόροι	(20)	(10)
Κέρδη / (ζημιές) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	46	(8)
Συνολικό κέρδος / (ζημιά) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες (αναλογούνται στους μετόχους της Τράπεζας)	46	(8)

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει τις ΑΕΕΓΑ, ΕΤΕ ΚΥΠΡΟΥ και CAC Coral Ltd.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

εκατ. €

30.09.2021 30.09.2020

Ταμειακές Ροές από διακοπείσες δραστηριότητες

Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από λειτουργικές δραστηριότητες	122	84
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από επενδυτικές δραστηριότητες	(154)	(152)
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	124	-
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές)	92	(68)

Ανάλυση των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση και των υποχρεώσεων σχετιζόμενων με τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση

Ενεργητικό	Όμιλος	
	30.09.2021 ⁽¹⁾	31.12.2020
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	124	138
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	97	82
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	26	26
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1	1
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	3.004	3.218
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	3.390	3.290
Ακίνητα επενδύσεων	22	3
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	4	-
Ενσώματα πάγια στοιχεία	10	-
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	11	8
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	450	435
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	48	52
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	6	6
Σύνολο ενεργητικού	7.193	7.259
Παθητικό		
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	12	12
Υποχρεώσεις προς πελάτες	483	557
Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	2.538	2.495
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	1	1
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	64	61
Φόρος εισοδήματος	3	9
Λοιπά στοιχεία παθητικού	822	804
Σύνολο παθητικού	3.923	3.939

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει την ΑΕΕΓΑ, την ΕΤΕ Κύπρου και την CAC Coral Ltd.

B. Αλλαγή σε προγραμματισμένη πώληση

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος – Δίκτυο Καταστήματος Αιγύπτου

Την 31 Δεκεμβρίου 2018 η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος – Δίκτυο Καταστήματος Αιγύπτου («ΕΤΕ Αιγύπτου») ταξινομήθηκε ως «Προοριζόμενη προς πώληση» και «Διακοπείσες δραστηριότητες».

Στις 2 Μαΐου 2019, η Τράπεζα υπέγραψε οριστική συμφωνία με την Bank Audi SAE για την πώληση συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της ΕΤΕ Αιγύπτου. Η ολοκλήρωση της συναλλαγής υπόκειται στην έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας της Αιγύπτου. Η Κεντρική Τράπεζα του Λιβάνου ενέκρινε τη συναλλαγή τον Ιούνιο του 2019.

Δεδομένου ότι η έγκριση από την Κεντρική Τράπεζα της Αιγύπτου εκκρεμούσε για έξι μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της οριστικής συμφωνίας, η Bank Audi SAE εξέδωσε το Νοέμβριο του 2019 ειδοποίηση παύσης της συμφωνίας.

Στις 11 Μαΐου 2020 η Bank Audi SAE πληροφόρησε την Τράπεζα ότι δεν θα προχωρήσει με την εξαγορά της ΕΤΕ Αιγύπτου.

Συνεπώς, οι ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου τροποποιήθηκαν εκ των υστέρων σαν να μην ταξινομήθηκε ποτέ η ΕΤΕ Αιγύπτου ως προοριζόμενη προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες.

Τον Μάιο του 2021, η Τράπεζα έλαβε την έγκριση από την Κεντρική Τράπεζα της Αιγύπτου για τη μείωση και τελικά τη διακοπή των δραστηριοτήτων στην Αίγυπτο.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

Οι «Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα» περιλαμβάνουν κυρίως την συμμετοχή της Τράπεζας σε προγράμματα TLTRO III, η οποία ανήλθε σε €11,6 δισ. την 30 Σεπτεμβρίου 2021 (31 Δεκεμβρίου 2020: €10,5 δισ.). Κατά τη διάρκεια της εννιάμηνης περιόδου που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2021, τα έσοδα από τόκους που καταχωρήθηκαν με επιτόκιο -1%, περιλαμβάνονται στα Καθαρά έσοδα από τόκους και ανήλθαν σε €84 εκατ. Περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τα προγράμματα TLTRO III συμπεριλαμβάνονται στις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020.

Οι «Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα» περιλαμβάνουν επίσης καταθέσεις πιστωτικών ιδρυμάτων υπό μορφή συμφωνιών επαναγοράς (repos) ύψους €0,5 δισ. και λοιπές καταθέσεις μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων ύψους €1,8 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2020: €0,5 δισ. και €1,7 δισ., αντίστοιχα).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: Υποχρεώσεις προς πελάτες

	Όμιλος	
	30.09.2021	31.12.2020
Καταθέσεις:		
Ιδιωτών	38.563	36.516
Επιχειρήσεων	10.733	9.421
Δημοσίου και επιχειρήσεων του Δημοσίου	1.793	2.567
Σύνολο	51.089	48.504
	Όμιλος	
	30.09.2021	31.12.2020
Καταθέσεις:		
Ταμειυτηρίου	27.581	24.453
Τρεχούμενοι & Όψεως	13.961	12.845
Προθεσμίας	8.589	10.198
Λοιπές	958	1.008
Σύνολο	51.089	48.504

Στις καταθέσεις προθεσμίας περιλαμβάνονται προϊόντα καταθέσεων με ενσωματωμένα ένα ή περισσότερα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα. Ο Όμιλος έχει προσδιορίσει τις καταθέσεις αυτές ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Την 30 Σεπτεμβρίου 2021, οι καταθέσεις αυτές ανέρχονται σε €485 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2020: €426 εκατ.).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: Ενδεχόμενες υποχρεώσεις, εξασφαλίσεις και δεσμεύσεις

α. Νομικά θέματα

Υπάρχουν ορισμένες εκκρεμείς απαιτήσεις και δικαστικές αγωγές κατά του Ομίλου, στο πλαίσιο της συνήθους επιχειρηματικής δραστηριότητας. Για τις περιπτώσεις για τις οποίες δεν έχει αναγνωριστεί πρόβλεψη, η Διοίκηση δεν είναι σε θέση να εκτιμήσει την πιθανή ζημία, επειδή οι αγωγές μπορεί να διαρκέσουν πολλά χρόνια, πολλές από τις αγωγές βρίσκονται σε αρχικό στάδιο, υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την πιθανότητα της τελικής έκβασης, υπάρχει αβεβαιότητα ως προς την έκβαση των εκκρεμών προσφυγών και υπάρχουν σημαντικά ζητήματα που πρέπει να επιλυθούν. Ωστόσο, κατά την άποψη της Διοίκησης, λαμβάνοντας υπόψη και τη γνώμη της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών, η οριστική διευθέτησή τους και οι πιθανές δικαστικές αποφάσεις δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, Κατάσταση Αποτελεσμάτων και Κατάσταση Ταμειακών Ροών του Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη ότι την 30 Σεπτεμβρίου 2021 ο Όμιλος έχει σχηματίσει πρόβλεψη €56 εκατ. για επίδικες απαιτήσεις (31 Δεκεμβρίου 2020: €54 εκατ.).

β. Εκκρεμείς φορολογικοί έλεγχοι

Οι εταιρείες του Ομίλου δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά από τις φορολογικές τους αρχές για ορισμένες χρήσεις, και επομένως, οι φορολογικές υποχρεώσεις τους για τις χρήσεις αυτές δεν έχουν καταστεί οριστικές. Συνεπώς, ως αποτέλεσμα των ελέγχων αυτών, είναι πιθανόν να επιβληθούν επιπλέον πρόστιμα και φόροι, τα ποσά των οποίων δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν με ακρίβεια επί του παρόντος. Ωστόσο, εκτιμάται ότι δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην ενοποιημένη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Οι χρήσεις των ετών 2011-2016 έχουν ελεγχθεί φορολογικά από τη Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν.2238/1994 και μεταγενέστερα με το άρθρο 65Α Ν.4174/2013 και οι σχετικές εκθέσεις φορολογικής συμμόρφωσης, οι οποίες δεν είχαν παρατηρήσεις, εκδόθηκαν την 27 Ιουλίου 2012, 27 Σεπτεμβρίου 2013, 10 Ιουλίου 2014, 30 Οκτωβρίου 2015, 30 Σεπτεμβρίου 2016 και 23 Οκτωβρίου 2017 αντίστοιχα. Οι χρήσεις 2017, 2018 και 2019 έχουν ελεγχθεί φορολογικά από την εταιρεία PwC Α.Ε. και οι σχετικές εκθέσεις φορολογικής συμμόρφωσης, οι οποίες δεν είχαν παρατηρήσεις, εκδόθηκαν την 26 Οκτωβρίου 2018, την 31 Οκτωβρίου 2019 και την 27 Οκτωβρίου 2020, αντίστοιχα. Η χρήση του 2020 ομοίως ελέγχθηκε φορολογικά από την εταιρεία PwC Α.Ε. και η σχετική έκθεση φορολογικής συμμόρφωσης, η οποία δεν είχε παρατηρήσεις, εκδόθηκε την 27 Οκτωβρίου 2021.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

Το δικαίωμα του Δημοσίου για έκδοση πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος μέχρι και τη χρήση 2013 παραγράφηκε την 31 Δεκεμβρίου 2020. Για τα φορολογικά έτη 2014 και επόμενα, σύμφωνα με την ΠΟΛ.1006/2016, δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού φορολογικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές οι επιχειρήσεις που έχουν ελεγχθεί φορολογικά από ανεξάρτητο ελεγκτή και για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επιφυλάξεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας.

Συνεπώς οι φορολογικές αρχές είναι δυνατόν να επανέλθουν και να διενεργήσουν τον δικό τους φορολογικό έλεγχο στα βιβλία της Τράπεζας για αυτές τις χρήσεις. Ωστόσο, δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου.

Πληροφορίες σχετικά με τις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις για τις θυγατρικές και τις συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης υπάρχουν στη Σημείωση 19 «Ενοποιούμενες εταιρείες».

γ. Δανειακές δεσμεύσεις

Ο Όμιλος, στο πλαίσιο των συνήθων χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων του, υπεισέρχεται σε συμβατικές δεσμεύσεις εκ μέρους των πελατών του και συμμετέχει σε χρηματοοικονομικά μέσα που ενέχουν εκτός ισολογισμού κινδύνους, ώστε να εξυπηρετήσει τις χρηματοδοτικές ανάγκες των πελατών του. Οι συμβατικές δεσμεύσεις αφορούν σε υποχρεώσεις από εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις, ενέγγυες και ανοιχθείσες πιστώσεις προς εκτέλεση και εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές. Οι υποχρεώσεις από εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις είναι συμφωνίες χορηγήσεων που προϋποθέτουν τη μη αθέτηση των αναγραφόμενων όρων της σύμβασης. Οι ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση, αφορούν στη χρηματοδότηση από την Τράπεζα της εμπορικής συμφωνίας μεταφοράς αγαθών στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό, με απευθείας πληρωμή του συναλλασσόμενου, με τον οποίο ο πελάτης της Τράπεζας έχει συνάψει τη συμφωνία. Οι ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις και εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές αφορούν σε δεσμεύσεις υπό όρους και εκδίδονται από τον Όμιλο προκειμένου να παρασχεθεί εγγύηση για την εκπλήρωση από τον πελάτη των όρων της συμφωνίας. Όλες οι προαναφερθείσες συμφωνίες σχετίζονται με τις συνήθειες χρηματοδοτικές δραστηριότητες του Ομίλου. Στην περίπτωση μη καλής εκτέλεσης από τον αντισυμβαλλόμενο του χρηματοοικονομικού μέσου που αφορά σε εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις, ενέγγυες και ανοιχθείσες πιστώσεις προς εκτέλεση καθώς και εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές, ο κίνδυνος έκθεσης σε ζημιές που αντιμετωπίζει ο Όμιλος αντιπροσωπεύεται από την συμβατική ονομαστική αξία των μέσων αυτών. Σε αυτές τις περιπτώσεις, ο Όμιλος ακολουθεί την ίδια πιστωτική πολιτική με αυτή που ακολουθεί για τους εντός χρηματοοικονομικής θέσης κινδύνους.

	Όμιλος	
	30.09.2021	31.12.2020
Ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις & εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές	2.658	2.527
Δικαιούχοι ενέγγυων πιστώσεων προς εκτέλεση	789	509
Σύνολο	3.447	3.036

Επιπρόσθετα των ανωτέρω, την 30 Σεπτεμβρίου 2021 οι δανειακές δεσμεύσεις για τον Όμιλο περιλαμβάνουν εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια ύψους €8.374 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2020: €7.621 εκατ.). Οι εγκεκριμένες μη εκταμιευμένες δανειακές συμβάσεις και εγκεκριμένα πιστωτικά όρια, την 30 Σεπτεμβρίου 2021, δεν περιλαμβάνουν ποσά που δεν μπορούν να ακυρωθούν άνευ όρων ανά πάσα στιγμή χωρίς προειδοποίηση ή δεν προβλέπεται αυτόματη ακύρωση εξαιτίας της χειροτέρευσης της φερεγγυότητας του δανειολήπτη.

δ. Δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού

	Όμιλος	
	30.09.2021	31.12.2020
Δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού	16.051	14.234

Την 30 Σεπτεμβρίου 2021, ο Όμιλος έχει δεσμεύσει κυρίως για σκοπούς χρηματοδότησης από την ΕΚΤ και από άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα τα παρακάτω στοιχεία:

- χρεωστικούς τίτλους του εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου ύψους €8.700 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2020: €7.609 εκατ.),
- δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών ύψους €5.754 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2020: €5.307 εκατ.), και
- καλυμμένες ομολογίες ονομαστικής αξίας €1.597 εκατ. με κάλυμμα στεγαστικά δάνεια ύψους €3.383 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2020: €1.318 εκατ. με κάλυμμα στεγαστικά δάνεια ύψους €1.914 εκατ.).
- Πλέον των δεσμευμένων στοιχείων που απεικονίζονται στον παραπάνω πίνακα, κατά την 30 Σεπτεμβρίου 2021 ο Όμιλος ενεχυρίασε περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στις απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ύψους €313 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2020: €315 εκατ.) αναφορικά με εγγύηση έναντι κινδύνου αθέτησης πληρωμής της Ελληνικής Δημοκρατίας, όπως επίσης ομόλογο Ελληνικού Δημοσίου ποσού €658 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2020: €733 εκατ.) για σκοπούς χρηματοδότησης εμπορικών συναλλαγών.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: Μετοχικό κεφάλαιο, διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και ίδιες μετοχές

Μετοχικό Κεφάλαιο-Κοινές Μετοχές

Το σύνολο των κοινών μετοχών την 30 Σεπτεμβρίου 2021 και την 31 Δεκεμβρίου 2020 ανερχόταν σε 914.715.153 ονομαστικής αξίας 3,00 Ευρώ ανά μετοχή.

Κατόπιν της απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της 30 Ιουλίου 2021, για τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας κατά το ποσό €1.829 εκατ. από €2.744 εκατ., με μείωση της ονομαστικής αξίας εκάστης κοινής ονομαστικής μετοχής από 3,00 Ευρώ σε 1,00 Ευρώ (χωρίς μεταβολή του συνολικού αριθμού των κοινών ονομαστικών μετοχών), με σκοπό το συμπληρωματικό ισόποσων σωρευμένων λογιστικών ζημιών προηγούμενων χρήσεων, το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων με την υπ' αριθ. πρωτοκόλλου 2420390/26.10.2021 απόφασή του, ενέκρινε τη μείωση αυτή.

Περισσότερες πληροφορίες στη Σημείωση 21 «Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς».

Ίδιες Μετοχές

Οι συναλλαγές των ιδίων μετοχών διενεργούνται από τη θυγατρική εταιρεία Εθνική Χρηματιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ. και συνοψίζονται ως ακολούθως:

	Όμιλος	
	Αριθμός Μετοχών	εκατ. €
Την 1 Ιανουαρίου 2020	300.123	1
Αγορές	12.259.613	17
Πωλήσεις	(12.223.918)	(17)
Την 31 Δεκεμβρίου 2020	335.818	1
Αγορές	5.371.530	13
Πωλήσεις	(5.548.122)	(14)
Την 30 Σεπτεμβρίου 2021	159.226	-

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: Φόροι σχετιζόμενοι με τα λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου

Όμιλος	Από 1.1 έως 30.09.2021			Από 1.1 έως 30.09.2020		
	Μικτά	Φόρος	Καθαρά	Μικτά	Φόρος	Καθαρά
Ποσά που αναξινομούνται στα αποτελέσματα από:						
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές) χρεογράφων διαθεσίμων προς πώληση περιόδου	(49)	19	(30)	82	(21)	61
Αναξινομήσεις χρεογράφων διαθεσίμων προς πώληση που περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(18)	1	(17)	(34)	6	(28)
Αναγνώριση απομείωσης χρεογράφων διαθεσίμων προς πώληση	-	-	-	9	(2)	7
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές) από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ	(28)	-	(28)	84	-	84
(Κέρδη) / ζημιές από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και αναξινομήθηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων λόγω πώλησης	(90)	-	(90)	(371)	-	(371)
Πρόβλεψη ΑΠΖ που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(4)	-	(4)	1	-	1
Επενδύσεις σε χρεόγραφα	(189)	20	(169)	(229)	(17)	(246)
Συναλλαγματικές διαφορές	6	-	6	(10)	-	(10)
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	18	-	18	(17)	-	(17)
Ποσά που αναξινομούνται στα αποτελέσματα	(165)	20	(145)	(256)	(17)	(273)
Ποσά που δεν αναξινομούνται στα αποτελέσματα από:						
Κέρδη/(ζημιές) συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ	10	-	10	(21)	-	(21)
(Κέρδη) / ζημιές συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και μεταφέρθηκαν στα αποτελέσματα εις νέον λόγω πώλησης	1	-	1	(19)	-	(19)
Ποσά που δεν αναξινομούνται στα αποτελέσματα	11	-	11	(40)	-	(40)
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	(154)	20	(134)	(296)	(17)	(313)

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Η φύση των σημαντικών συναλλαγών τις οποίες πραγματοποίησε ο Όμιλος με συνδεδεμένα μέρη για την 9-μηνη περίοδο που έληξε την 30 Σεπτεμβρίου 2021 και την 30 Σεπτεμβρίου 2020 καθώς και τα σημαντικά εκκρεμή υπόλοιπα που προέκυψαν από τις συναλλαγές αυτές κατά την 30 Σεπτεμβρίου 2021 και την 31 Δεκεμβρίου 2020 παρατίθενται παρακάτω.

α. Συναλλαγές του Ομίλου με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διοίκησης

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, οι Γενικοί Διευθυντές και τα μέλη των Εκτελεστικών Επιτροπών της Τράπεζας, μέλη της Διοίκησης θυγατρικών εταιρειών καθώς και στενά συγγενικά μέλη και εταιρείες που ελέγχονται ατομικά ή από κοινού από τα πρόσωπα αυτά, πραγματοποίησαν συναλλαγές με τον Όμιλο.

Όλα τα δάνεια προς τα συνδεδεμένα μέρη (i) χορηγήθηκαν υπό το σύνηθες επιχειρηματικό πλαίσιο, (ii) περιλάμβαναν τους ίδιους όρους, συμπεριλαμβανομένων του επιτοκίου και των εξασφαλίσεων, με παρόμοια δάνεια που χορηγήθηκαν την ίδια περίοδο σε τρίτους και (iii) δεν εμπεριέχουν μεγαλύτερο από το σύνηθες κίνδυνο αποπληρωμής ή δεν περιλαμβάνουν άλλα δυσμενή χαρακτηριστικά.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας παρατίθενται στη Σημείωση 1 «Γενικές πληροφορίες».

Κατά την 30 Σεπτεμβρίου 2021, το ύψος των δανείων, των καταθέσεων/υποχρεώσεων και των εγγυητικών επιστολών ανήλθαν, σε επίπεδο Ομίλου, σε €3 εκατ., €6 εκατ. και μηδέν αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2020: €3 εκατ., €5 εκατ. και μηδέν αντίστοιχα).

Οι συνολικές απολαβές των συνδεδεμένων μερών για την περίοδο που έληξε την 30 Σεπτεμβρίου 2021, ανήλθαν σε €7 εκατ. (30 Σεπτεμβρίου 2020: €7 εκατ.) για τον Όμιλο, περιλαμβάνοντας βραχυπρόθεσμες παροχές κυρίως μισθούς και ασφαλιστικές εισφορές.

β. Συναλλαγές με θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες

Σε επίπεδο Ομίλου περιλαμβάνονται μόνο οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τις συγγενείς επιχειρήσεις και τις κοινοπραξίες καθότι οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τις θυγατρικές έχουν απαλειφθεί κατά την ενοποίηση.

	Όμιλος	
	30.9.2021	31.12.2020
Απαιτήσεις	9	9
Υποχρεώσεις	16	14
Εγγυητικές επιστολές, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και λοιποί λογαριασμοί τάξεως	3	2
	Από 1.1 έως	
	30.9.2021	30.9.2020
Έσοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έσοδα	-	-
Έξοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έξοδα	2	2

γ. Συναλλαγές με λοιπά συνδεδεμένα μέρη

Το σύνολο των απαιτήσεων για τον Όμιλο, την 30 Σεπτεμβρίου 2021 από τα ταμεία και τους λογαριασμούς ασφάλισης του προσωπικού ανερχόταν σε €747 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2020: €747 εκατ.). Για τις απαιτήσεις αυτές ο Όμιλος αναγνώρισε πρόβλεψη €740 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2020: €742 εκατ.).

Το σύνολο των υποχρεώσεων για τον Όμιλο, την 30 Σεπτεμβρίου 2021 προς τα ταμεία και τους λογαριασμούς ασφάλισης του προσωπικού ανερχόταν σε €108 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2020: €102 εκατ.).

δ. Συναλλαγές με το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

Λαμβάνοντας υπόψη το νόμο του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΤΧΣ»), το Πλαίσιο Συνεργασίας ("RFA") μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, το οποίο υπογράφηκε το Δεκέμβριο 2015, το γεγονός ότι το ΤΧΣ κατέχει το 40,39% των κοινών μετοχών της Τράπεζας, εκ των οποίων 38,92% είναι με πλήρη δικαιώματα ψήφου, καθώς επίσης ότι το ΤΧΣ εκπροσωπείται στο Διοικητικό Συμβούλιο και στις επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, το ΤΧΣ θεωρείται συνδεδεμένο μέρος του Ομίλου. Εκτός από τις κοινές μετοχές που έχουν εκδοθεί από την Τράπεζα και διακρατούνται από το ΤΧΣ, δεν υπάρχουν σημαντικά υπόλοιπα ή άλλες συναλλαγές με το ΤΧΣ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: Κεφαλαιακή επάρκεια

Τον Ιούνιο του 2013, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρώπης, εξέδωσαν την Οδηγία 2013/36/ΕΕ και τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 (γνωστά ως Οδηγία IV περί Κεφαλαιακών Απαιτήσεων («Capital Requirements Directive IV (CRD IV)») και Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων («Capital Requirements Regulation (CRR)») αντίστοιχα), μέσω των οποίων έγινε η ενσωμάτωση και προσαρμογή σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, των αλλαγών εκείνων που έχουν προταθεί από την Επιτροπή της Βασιλείας (Basel III). Η Οδηγία 2013/36/ΕΕ ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με τον Ν.4261/2014, ενώ ο Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 ήταν άμεσα εφαρμόσιμος σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ από την 1 Ιανουαρίου 2014 και ορισμένες διατάξεις της CRD IV εφαρμόστηκαν σταδιακά.

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΕ) 876/2019 (CRR2), ορίζει τις ελάχιστες απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων (Απαιτήσεις Πυλώνα Ι) και η Οδηγία 2013/36/ΕΕ όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2019/878/ΕΕ (CRD V), ορίζει τις συνδυασμένες απαιτήσεις αποθέματος ασφαλείας για τα ευρωπαϊκά πιστωτικά ιδρύματα. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 97 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ, οι Εποπτικές Αρχές διενεργούν σε τακτική βάση Εποπτικό Έλεγχο και Διαδικασία Αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process “SREP”), με σκοπό την αξιολόγηση και μέτρηση των κινδύνων που δεν καλύπτονται, ή δεν είναι πλήρως καλυμμένοι σύμφωνα με τον Πυλώνα Ι και τον ορισμό πρόσθετων απαιτήσεων ιδίων κεφαλαίων και ρευστότητας (Απαιτήσεις Πυλώνα ΙΙ). Η άσκηση SREP διενεργείται υπό την εποπτεία της ΕΚΤ. Η απόφαση για τις πρόσθετες απαιτήσεις είναι προσαρμοσμένη στο ατομικό προφίλ της κάθε τράπεζας.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για το 2021 και το 2020 για τον Όμιλο:

	Κεφαλαιακές Απαιτήσεις Κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1			Συνολικές Κεφαλαιακές Απαιτήσεις		
	2020 & 2021 με τα μέτρα ελάφρυνσης	2021	2020	2020 & 2021 με τα μέτρα ελάφρυνσης	2021	2020
Πυλώνας Ι	4,5%	4,5%	4,5%	8,0%	8,0%	8,0%
Πυλώνας ΙΙ	1,7%	1,7%	1,7%	3,0%	3,0%	3,0%
Απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου	-	2,5%	2,5%	-	2,5%	2,5%
Απόθεμα ασφαλείας O-SII	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%
Σύνολο	6,7%	9,2%	9,2%	11,5%	14,0%	14,0%

Οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

	Όμιλος		
	30.09.2021	30.09.2021	31.12.2020
	Pro-forma ¹		
Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1)	14,0%	16,4%	15,7%
Δείκτης βασικών ιδίων κεφαλαίων (Tier 1)	14,0%	16,4%	15,7%
Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	14,7%	17,0%	16,7%

⁽¹⁾ Τα κονδύλια έχουν υπολογιστεί συμπεριλαμβάνοντας τα κέρδη της περιόδου.

Νόμος περί αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Το άρθρο 27Α του Ν. 4172/2013, όπως ισχύει, περί Αναβαλλόμενων Φορολογικών Πιστώσεων («ΑΦΠ» ή «Deferred Tax Credit»), επιτρέπει υπό προϋποθέσεις, στα Πιστωτικά Ιδρύματα από το 2017 και μετά, να μετατρέψουν τις Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις («ΑΦΑ») προερχόμενες από: (α) τις ζημίες του Private Sector Initiative (“PSI”), (β) σωρευμένες προβλέψεις έναντι πιστωτικού κινδύνου που έχουν αναγνωρισθεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, (γ) ζημίες από οριστικές διαγραφές ή από πωλήσεις δανείων και (δ) λογιστικές διαγραφές, οι οποίες τελικά θα οδηγήσουν σε οριστικές διαγραφές και ζημίες από πώληση, σε απαίτηση («Φορολογικές Πιστώσεις» ή “Tax Credit”) έναντι του Ελληνικού Δημοσίου. Οι κατηγορίες (γ) και (δ) ανωτέρω προστέθηκαν με τον Ν. 4465/2017, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 29 Μαρτίου 2017. Ο Ν. 4465/2017 θεσπίζει ότι οι Φορολογικές Πιστώσεις που αφορούν τις περιπτώσεις (β) έως (δ) δεν μπορούν να υπερβούν τον φόρο που αντιστοιχούσε στις συσσωρευμένες προβλέψεις που είχαν αναγνωρισθεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, μείον: (α) κάθε οριστική και εκκαθαρισμένη φορολογική πίστωση σε περίπτωση που σε μία χρήση προέκυψε λογιστική ζημία, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, όπως ισχύει, και η οποία αφορά στις ανωτέρω σωρευμένες προβλέψεις, (β) το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί σε οποιοδήποτε μεταγενέστερες ειδικές προβλέψεις, οι οποίες αφορούν τις ανωτέρω σωρευμένες προβλέψεις και (γ) το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί στην ετήσια απόσβεση της χρεωστικής διαφοράς η οποία αφορά τις ανωτέρω προβλέψεις και λοιπές εν γένει ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου.

Βασική προϋπόθεση για την μετατροπή των ΑΦΑ σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο είναι η ύπαρξη λογιστικής ζημίας, σε επίπεδο Τράπεζας, της αντίστοιχης χρήσης, ξεκινώντας από την οικονομική χρήση 2016 και μετά. Το ποσό της οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης θα προσδιορίζεται διά του πολλαπλασιασμού του συνολικού ποσού των ΑΦΑ με το ποσοστό που αντιπροσωπεύει η λογιστική, μετά από φόρους, ζημία χρήσης στο σύνολο των ιδίων κεφαλαίων, όπως αυτά εμφανίζονται στις εκάστοτε ετήσιες ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, μη συμπεριλαμβανομένης σε αυτά της λογιστικής ζημίας χρήσης. Η οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο θα μετατρέπεται την επόμενη χρήση από τη χρήση που εμφανίστηκαν οι λογιστικές ζημίες. Η απαίτηση μπορεί να συμψηφίζεται με τον φόρο εισοδήματος. Το μη συμψηφιζόμενο μέρος της αναγνωρίζεται άμεσα ως απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο. Η Τράπεζα υποχρεούται στην έκδοση δικαιωμάτων μετατροπής υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου αξίας ίσης με το 100% του ποσού της αρχικής οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης από το Ελληνικό Δημόσιο και στο σχηματισμό ισόποσου ειδικού αποθεματικού προοριζόμενο αποκλειστικά για την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου. Οι κοινοί μέτοχοι θα έχουν δικαίωμα προτίμησης επί των ανωτέρω δικαιωμάτων μετατροπής. Το εν λόγω αποθεματικό θα κεφαλαιοποιηθεί και θα εκδοθούν κοινές μετοχές υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Ο νόμος επιτρέπει στα Πιστωτικά Ιδρύματα να αντιμετωπίζουν τις

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

συγκεκριμένες ΑΦΑ ως «μη βασιζόμενες στη μελλοντική κερδοφορία» σύμφωνα με τις διατάξεις της CRD IV, με αποτέλεσμα να μην αφαιρούνται από τον CET1 και συνεπώς να βελτιώνουν την κεφαλαιακή τους θέση.

Επιπρόσθετα, ο Ν. 4465/2017 τροποποίησε το άρθρο 27 «Μεταφορά ζημιών», εισάγοντας περίοδο απόσβεσης 20 ετών για ζημιές που προέρχονται από διαγραφές δανείων ως συνέπεια διακανονισμού ή αναδιάρθρωσης και για οριστικές ζημιές που απορρέουν από πωλήσεις δανείων.

Στις 7 Νοεμβρίου 2014, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση αποφάσισε την ένταξη της Τράπεζας στις διατάξεις του ανωτέρω νόμου. Η έξοδος της Τράπεζας από τις διατάξεις του ανωτέρω νόμου προϋποθέτει την έγκριση των εποπτικών αρχών και απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Την 30 Σεπτεμβρίου 2021, το ποσό των ΑΦΑ που θα ήταν δυνατό να μετατραπεί ως απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο σύμφωνα με τις διατάξεις του ανωτέρω νόμου ήταν €4,2 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2020: €4,3 δισ.). Στη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020 δεν ικανοποιήθηκαν τα κριτήρια για τα δικαιώματα μετατροπής και ως εκ τούτου δεν θα υπάρξει έκδοση δικαιωμάτων μετατροπής το 2021.

Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων (2021 EU-wide Stress Test)

Στις 29 Ιανουαρίου 2021, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών («European Banking Authority» ή «EBA») ανακοίνωσε την έναρξη της Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων στην ΕΕ για το 2021, μετά την αναβολή της άσκησης το 2020, λόγω της πανδημίας COVID-19. Η άσκηση καθοδηγήθηκε από την ΕΚΤ, σύμφωνα με τους κοινούς μεθοδολογικούς κανόνες που καθορίστηκαν από την ΕΒΑ και τις παραδοχές των σεναρίων εξέλιξης μακροοικονομικών δεικτών και συνθηκών αγορών όπως δημοσιεύθηκαν την ίδια ημερομηνία.

Η ΕΚΤ δημοσίευσε στις 30 Ιουλίου 2021 τα αποτελέσματα της Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων 2021, τα οποία δείχνουν ότι το τραπεζικό σύστημα της Ευρωζώνης είναι ανθεκτικό στις δυσμενείς οικονομικές εξελίξεις. Η Άσκηση Προσομοίωσης δεν είναι άσκηση επιτυχίας ή αποτυχίας και δεν ορίζεται κατώτατο όριο που να καθορίζει την αποτυχία ή την επιτυχία των τραπεζών για τους σκοπούς της άσκησης. Αντίθετα, τα ευρήματα της Άσκησης Προσομοίωσης θα αποτελέσουν τη βάση του συνεχιζόμενου εποπτικού διαλόγου.

Η άσκηση προσομοίωσης βασίστηκε σε μια Στατική προσέγγιση του Ισολογισμού, λαμβάνοντας υπόψη τη χρηματοοικονομική και κεφαλαιακή θέση του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020 ως σημείο εκκίνησης, επί του οποίου και πραγματοποιήθηκε προσομοίωση ακραίων καταστάσεων βάσει ενός Βασικού και ενός Δυσμενούς σεναρίου με ορίζοντα τριετίας (2021 - 2023).

Σύμφωνα με το Βασικό σενάριο, ο Δείκτης Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων με πλήρη επίδραση του ΔΠΧΑ 9 («Fully Loaded CET1» ή «FL CET1»), διαμορφώθηκε στο 15,5% το 2023 από 12,8% το 2020 (ως σημείο αφετηρίας), ενώ υπό το Δυσμενές σενάριο διαμορφώθηκε σε 6,4% το 2023.

Δεδομένης της μεθοδολογίας του Στατικού Ισολογισμού, η Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων του 2021 δε λαμβάνει υπόψη τη θετική επίδραση κεφαλαιακών ενεργειών που έπονται της 31 Δεκεμβρίου 2020.

Πανδημία COVID-19

Η ΕΚΤ ανακοίνωσε σειρά μέτρων για να εξασφαλίσει ότι οι άμεσα εποπτευόμενες τράπεζές της θα μπορέσουν να συνεχίσουν να εκπληρώνουν το ρόλο τους στη χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας, καθώς θα γίνονταν εμφανείς οι οικονομικές επιπτώσεις του COVID-19 (Για τα μέτρα που ανακοινώθηκαν, μεταξύ άλλων, το 2020, έως την ημερομηνία έκδοσης της Ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης για την χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020, ήτοι 24 Μαρτίου 2021, βλ. ενότητα της Έκθεσης Διοικητικού Συμβουλίου «Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19 - Αντιμετώπιση του COVID-19 από τις Ελληνικές και Ευρωπαϊκές αρχές». Επίσης για τα επιπρόσθετα μέτρα που ανακοινώθηκαν μετά την ημερομηνία έκδοσης της Ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης για την χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020 βλ. Σημείωση 20 «Κίνδυνοι και αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19»).

Επιπρόσθετα, στις 24 Ιουνίου 2020, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανακοίνωσε ότι εξέδωσε τον Κανονισμό (ΕΕ) 873/2020 ("CRR Quick Fix"), για την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΕ) 575/2013 και (ΕΕ) 876/2019, σχετικά με συγκεκριμένες προσαρμογές για την αντιμετώπιση της πανδημίας του COVID-19.

Πιο συγκεκριμένα, μεταξύ άλλων οι τροποποιήσεις αφορούν στα εξής:

- Μεταβατικές ρυθμίσεις σχετικά με την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9: Παράταση της μεταβατικής περιόδου για τον μετριασμό των επιπτώσεων στα ίδια κεφάλαια από πιθανή απότομη αύξηση των προβλέψεων για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές.
- Προληπτική αντιμετώπιση των στοιχείων ενεργητικού στην κατηγορία του λογισμικού.
- Αναθεωρημένος συντελεστής στήριξης για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις («ΜΜΕ»): Επέκταση της χρήσης του προνομιακού συντελεστή στάθμισης σε όλα τα ανοίγματα ΜΜΕ με εύρος από 76,19% έως 85%.
- Χαμηλότερος συντελεστής στάθμισης κινδύνου για ορισμένα δάνεια που χορηγούνται από τα πιστωτικά ιδρύματα σε συνταξιούχους ή εργαζομένους με σύμβαση αορίστου χρόνου (35% αντί για 75%) και για τη χρηματοδότηση υποδομών (75% αντί για 100%).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού

α. Χρηματοοικονομικά μέσα που δεν επιμετρώνται σε εύλογη αξία

Ο ακόλουθος πίνακας συνοψίζει τη λογιστική και την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που δεν επιμετρώνται σε εύλογη αξία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και για τα οποία η εύλογη αξία διαφέρει σημαντικά από τη λογιστική αξία.

Όμιλος	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία
	30.09.2021	30.09.2021
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία		
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	29.383	29.307
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	11.657	12.169
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	50.604	50.652
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	913	988
<hr/>		
Όμιλος	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία
	31.12.2020	31.12.2020
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία		
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	26.738	26.676
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	12.173	12.678
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	48.078	48.123
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	910	937

Οι ακόλουθες μέθοδοι και παραδοχές χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της εύλογης αξίας των ανωτέρω χρηματοοικονομικών μέσων στις 30 Σεπτεμβρίου 2021 και 31 Δεκεμβρίου 2020:

Η λογιστική αξία του ταμείου και των διαθεσίμων σε Κεντρικές Τράπεζες, των απαιτήσεων κατά και των υποχρεώσεων προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, των λοιπών δανειακών υποχρεώσεων όπως και των δεδουλευμένων τόκων, προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος: Η εκτίμηση της εύλογης αξίας των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος διενεργείται με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών. Τα προεξοφλητικά επιτόκια βασίζονται στα τρέχοντα επιτόκια της αγοράς που προσφέρονται για χρηματοοικονομικά μέσα με παρόμοιους όρους σε δανειολήπτες με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος: Η εύλογη αξία των χρεογράφων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος υπολογίζεται με τη χρήση τιμών αγοράς ή με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών που βασίζονται σε τρέχοντα επιτόκια της αγοράς για χρεόγραφα με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

Υποχρεώσεις προς πελάτες: Η εύλογη αξία καταθέσεων άμεσης ζήτησης και καταθέσεων χωρίς προκαθορισμένη ημερομηνία λήξης προσδιορίζεται ως το πληρωτέο ποσό κατά την ημερομηνία αναφοράς. Η εύλογη αξία των προθεσμιακών καταθέσεων εκτιμάται με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών, βάσει επιτοκίων αγοράς που προσφέρονται για αντίστοιχα προϊόντα με παρόμοιες ημερομηνίες λήξης.

Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους: Η εύλογη αξία των υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους εκτιμάται βάσει τιμών αγοράς, ή σε περίπτωση που δεν υπάρχουν, με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών βάσει επιτοκίων αγοράς για πιστωτικούς τίτλους αντίστοιχης διάρκειας και με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

β. Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία

Οι ακόλουθοι πίνακες συνοψίζουν τις εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που επιμετρώνται σε εύλογη αξία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου, ανά επίπεδο εύλογης αξίας, στις 30 Σεπτεμβρίου 2021 και 31 Δεκεμβρίου 2020:

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

Όμιλος

30 Σεπτεμβρίου 2021

Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο σε εύλογη αξία
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ	295	83	-	378
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ	89	24	359	472
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	3	4.481	6	4.490
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	2.142	1.640	27	3.809
Σύνολο	2.529	6.228	392	9.149
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πελάτες που έχουν προσδιοριστεί σε ΕΑΜΑ	-	485	-	485
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	4	3.004	6	3.014
Σύνολο	4	3.489	6	3.499

31 Δεκεμβρίου 2020

Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο σε εύλογη αξία
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ	302	142	-	444
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ	67	23	78	168
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1	5.568	16	5.585
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	789	2.067	26	2.882
Σύνολο	1.159	7.800	120	9.079
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πελάτες που έχουν προσδιοριστεί σε ΕΑΜΑ	-	426	-	426
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	3.318	3	3.321
Σύνολο	-	3.744	3	3.747

Οι ακόλουθοι πίνακες συνοψίζουν την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που έχουν καταχωρηθεί ως στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και επιμετρώνται σε εύλογη αξία, στις 30 Σεπτεμβρίου 2021 και 31 Δεκεμβρίου 2020:

Δραστηριότητες προοριζόμενες προς πώληση - Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία | Όμιλος

30 Σεπτεμβρίου 2021

Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο σε εύλογη αξία
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ	6	20	-	26
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	1	-	1
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	1.567	1.657	-	3.224
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	150	115	-	265
Σύνολο	1.723	1.793	-	3.516

31 Δεκεμβρίου 2020

Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο σε εύλογη αξία
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ	6	20	-	26
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	1	-	1
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	1.354	1.719	10	3.083
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	115	126	-	241
Σύνολο	1.475	1.866	10	3.351

Μεταφορές μεταξύ του Επιπέδου 1 και του Επιπέδου 2

Κατά την 30 Σεπτεμβρίου 2021, ομόλογα λογιστικής αξίας €34 εκατ. που έχουν εκδοθεί από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας (EFSF) και περιλαμβάνονται στην κατηγορία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, μεταφέρθηκαν από το Επίπεδο 2 στο Επίπεδο 1, σύμφωνα με τα κριτήρια ρευστότητας και εμπορευσιμότητας του συγκεκριμένου Επιπέδου που έχει θεσπίσει ο Όμιλος.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020, ομόλογα λογιστικής αξίας €43 εκατ. που έχουν εκδοθεί από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ESM) και περιλαμβάνονται στην κατηγορία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, μεταφέρθηκαν από το Επίπεδο 2 στο Επίπεδο 1, διότι κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020 πληρούνταν τα κριτήρια ρευστότητας και εμπορευσιμότητας του συγκεκριμένου Επιπέδου που έχει θεσπίσει ο Όμιλος.

Για όλες τις μεταφορές χρηματοοικονομικών στοιχείων μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων, γίνεται η παραδοχή ότι λαμβάνουν χώρα στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς.

Χρηματοοικονομικά μέσα του Επιπέδου 3

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του Επιπέδου 3 στις 30 Σεπτεμβρίου 2021 και 31 Δεκεμβρίου 2020 περιλαμβάνουν:

- (α) Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που αποτιμώνται με μοντέλα αποτίμησης, στα οποία χρησιμοποιούνται και σημαντικά, μη παρατηρήσιμα δεδομένα και περιλαμβάνουν προϊόντα τα οποία βασίζονται στη συσχέτιση μεταξύ διαφόρων δεικτών επιτοκίων. Επίσης, περιλαμβάνουν παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα για τα οποία η αποτίμηση πιστωτικού κινδύνου («CVA») εκτιμήθηκε βάσει σημαντικών, μη παρατηρήσιμων δεδομένων και το ποσό που αντιστοιχεί στο CVA είναι σημαντικό σε σχέση με το σύνολο της εύλογης αξίας του παραγώγου.
- (β) Χρεόγραφα που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, για τα οποία τα μοντέλα που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση της εύλογης αξίας τους βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα περιθώρια πιστωτικού κινδύνου ή για τα οποία χρησιμοποιήθηκαν τιμές από τους εκδότες των χρεογράφων. Επίσης, περιλαμβάνουν δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, τα οποία αποτιμώνται μέσω της μεθόδου προεξόφλησης ταμειακών ροών και περιλαμβάνουν μη παρατηρήσιμα στην αγορά περιθώρια πιστωτικού κινδύνου. Επιπρόσθετα περιλαμβάνουν απαιτήσεις από πώληση χαρτοφυλακίων δανειακών συμβάσεων, μέσω του project ICON και του project Danube (βλ. Σημείωση 10 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες»). Το κύριο μέρος των εν λόγω απαιτήσεων θα καταβληθεί σε προκαθορισμένη ημερομηνία άνευ όρων και το υπόλοιπο αποτελεί μελλοντική απαίτηση που εξαρτάται από την επίτευξη προκαθορισμένων στόχων εισπράξεων επί των πωληθέντων δανείων. Η αποτίμηση της ενδεχόμενης μελλοντικής απαίτησης περιλαμβάνει ένα εύρος μη παρατηρήσιμων δεδομένων, κατά συνέπεια ο Όμιλος εκτιμά ότι οι εν λόγω απαιτήσεις κατηγοριοποιούνται στο χαμηλότερο επίπεδο κατηγοριοποίησης εύλογης αξίας.
- (γ) Συμμετοχικούς τίτλους σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων και σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, μη εισηγμένους σε χρηματιστηριακή αγορά και η εύλογη αξία τους εκτιμάται βάσει μοντέλων προσεγγίσεων εισοδήματος ή αγοράς, όπου οι βασικές παράμετροι που χρησιμοποιούνται δεν είναι παρατηρήσιμες στην αγορά.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη συμφωνία όλων των αποτιμήσεων του Επιπέδου 3 για την περίοδο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2021 και τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020, συμπεριλαμβανομένων των πραγματοποιηθέντων και μη-πραγματοποιηθέντων κερδών/(ζημιών), που περιλαμβάνονται στην «Κατάσταση Αποτελεσμάτων» και στην «Κατάσταση Λοιπών Συνολικών Εσόδων».

Μεταφορές προς και από το Επίπεδο 3

Σε τριμηνιαία βάση, ο Όμιλος διενεργεί διεξοδική ανάλυση της κατηγοριοποίησης όλων των χρηματοοικονομικών στοιχείων σε επίπεδα εύλογης αξίας.

Για την περίοδο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2021 και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, οι μεταφορές από το Επίπεδο 2 στο Επίπεδο 3 αφορούν σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα για τα οποία η προσαρμογή της εύλογης αξίας λόγω CVA είναι σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία τους. Οι μεταφορές από το Επίπεδο 3 στο Επίπεδο 2 αφορούν σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα για τα οποία η προσαρμογή της εύλογης αξίας λόγω CVA δεν είναι πλέον σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία τους.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

Μεταβολή των χρηματοοικονομικών στοιχείων που επιμετρώνται βάσει Επίπεδο 3

Όμιλος	2021		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	Υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	13	26	78
Κέρδη/(ζημιές) στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	(10)	-	(7)
Κέρδη/(ζημιές) στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	1	-
Αγορές/Προσθήκες	-	-	289
Αποπληρωμές	(1)	-	(2)
Μεταφορά σε/(από) Επίπεδο 3	(2)	-	-
Υπόλοιπο 30 Σεπτεμβρίου	0	27	358

Όμιλος	2020		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	Υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	2	34	136
Κέρδη/(ζημιές) στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	6	-	(2)
Κέρδη/(ζημιές) στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	(8)	-
Αποπληρωμές	-	-	(56)
Μεταφορά σε/(από) Επίπεδο 3	5	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	13	26	78

Για την περίοδο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2021, η μεταβολή των μη πραγματοποιημένων κερδών/(ζημιών) που περιλαμβάνεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων των χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται σε εύλογη αξία με μοντέλα αποτίμησης στα οποία χρησιμοποιήθηκαν σημαντικά μη άμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα (Επίπεδο 3), αφορά σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και ανέρχεται σε €(8) εκατ. για τον Όμιλο (31 Δεκεμβρίου 2020: €(1) εκατ.), καθώς και σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα και ανέρχεται σε €(9) εκατ. για τον Όμιλο (31 Δεκεμβρίου 2020: €8 εκατ.).

Διαδικασίες Αποτίμησης και Ελέγχου

Ο Όμιλος έχει θεσπίσει διάφορες διαδικασίες για να διασφαλίσει ότι η εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού υπολογίζονται σε λογική και δίκαιη βάση και έχει δημιουργήσει ένα κατάλληλο πλαίσιο δικλίδων ασφαλείας που είναι σχεδιασμένο ώστε να διασφαλίσει ότι οι εύλογες αξίες επικυρώνονται από μονάδες του Ομίλου που είναι ανεξάρτητες από τις μονάδες διαπραγματευτών που αναλαμβάνουν και τον αντίστοιχο κίνδυνο. Για το σκοπό αυτό, ο Όμιλος χρησιμοποιεί διάφορες πηγές δεδομένων για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών προϊόντων, οι οποίες αξιολογούνται μέσω εσωτερικών ανεξάρτητων διαδικασιών όπου αυτό είναι εφικτό.

Οι εύλογες αξίες των χρεωστικών τίτλων προσδιορίζονται είτε με αναφορά σε χρηματιστηριακές τιμές ενεργών αγορών ή με αναφορά σε προσφορά τιμών από εξωτερικούς διαπραγματευτές ή με αναφορά σε γενικώς παραδεκτά μοντέλα αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων που βασίζονται σε παρατηρήσιμα ή μη άμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα, στις περιπτώσεις που οι δύο πρώτες μέθοδοι δεν είναι διαθέσιμες, καθώς επίσης με αναφορά σε σχετικές παραμέτρους της αγοράς, όπως επιτόκια, μεταβλητότητα δικαιωμάτων προαίρεσης, συναλλαγματικές ισοτιμίες κλπ.

Επιπρόσθετα ο Όμιλος, ενδέχεται σε ορισμένες περιπτώσεις να χρησιμοποιεί τιμές προερχόμενες από τρίτους των χρηματοοικονομικών στοιχείων διενεργώντας διαδικασίες επικύρωσης των τιμών στο βαθμό που αυτό είναι δυνατό, ή να χρησιμοποιεί τιμές με τις οποίες πραγματοποιήθηκαν οι τελευταίες συναλλαγές δεδομένης της απουσίας ενεργού αγοράς ή παρόμοιων συναλλαγών ή άλλων δεδομένων παρατηρήσιμων στην αγορά. Όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία έχουν αποτιμηθεί με βάση τις παραπάνω μεθόδους, έχουν κατηγοριοποιηθεί στην χαμηλότερη βαθμίδα της ιεραρχίας της εύλογης αξίας (Επίπεδο 3).

Γενικότερα, οι εύλογες αξίες των χρεωστικών τίτλων του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένων και των σημαντικών παραδοχών στα μοντέλα αποτίμησης, ελέγχονται και επικυρώνονται από τις ανεξάρτητες μονάδες του Middle Office και της Διαχείρισης Κινδύνων, σε συστηματική βάση.

Η εύλογη αξία των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων προσδιορίζεται με βάση τεχνικές αποτίμησης οι οποίες περιλαμβάνουν μοντέλα προεξόφλησης ταμειακών ροών, μοντέλα υπολογισμού δικαιωμάτων προαίρεσης ("option pricing models") ή άλλα κατάλληλα για την κάθε περίπτωση, ευρέως αποδεκτά μοντέλα αποτίμησης. Επαρκείς διαδικασίες ελέγχου έχουν θεσπιστεί για την επικύρωση αυτών των μοντέλων συμπεριλαμβανομένων και των παραμέτρων που χρησιμοποιούνται στην αποτίμηση, σε συστηματική βάση. Οι μονάδες Διαχείρισης Κινδύνου και Middle Office παρέχουν το απαραίτητο ελεγκτικό πλαίσιο ώστε να διασφαλίζεται ότι οι τιμές των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων είναι εύλογες και αντικατοπτρίζουν τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς και οικονομικές συγκυρίες. Επιπρόσθετα, οι αποτιμήσεις των εξωχρηματιστηριακών (over-the-counter) παραγώγων συγκρίνονται σε ημερήσια βάση με τις αντίστοιχες τιμές αντισυμβαλλομένων, στα πλαίσια της ημερήσιας διαδικασίας παροχής εξασφαλίσεων και διακανονισμού παραγώγων.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

Προσαρμογές Αγοράς στις Τιμές Αποτίμησης

Προσαρμογές για πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου εφαρμόζονται σε όλα τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα. Προσαρμογές για τον ίδιο πιστωτικό κίνδυνο (own credit risk) εφαρμόζονται προκειμένου να απεικονίζεται ο πιστωτικός κίνδυνος του Ομίλου κατά την αποτίμηση των παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων. Οι εν λόγω προσαρμογές υπολογίζονται με βάση τις αναμενόμενες ταμειακές ροές μεταξύ των δύο μερών, και λαμβάνουν υπόψη το διαφορετικό επίπεδο κινδύνου του κάθε αντισυμβαλλομένου στην αποτίμηση αυτών των ροών. Στη διαμόρφωση των εν λόγω προσαρμογών λαμβάνονται υπόψη οι συμφωνίες περιορισμού της έκτασης του αναλαμβανόμενου πιστωτικού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών για παροχή των αναγκαίων αμοιβαίων εξασφαλίσεων μεταξύ των αντισυμβαλλομένων, όπως αυτοί διέπονται και λειτουργούν βάσει των σχετικών συμβάσεων κάλυψης πιστωτικού κινδύνου, όσο και των συμφωνιών συμψηφισμού των εκατέρωθεν απαιτήσεων και υποχρεώσεων.

Ποσοτικές πληροφορίες για τα χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία βάσει Επιπέδου 3 | 30 Σεπτεμβρίου 2021

Χρηματοοικονομικό Μέσο	Εύλογη Αξία	Μέθοδος Αποτίμησης	Σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα	Εύρος Δεδομένων	
				Χαμηλό	Υψηλό
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	9	Βασισμένο σε Τιμή Εκδότη	Τιμή	102,00	102,00
	1	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	780 μ.β.	780 μ.β.
	8	Προσέγγιση εισοδήματος ή αγοράς	δ/α ¹	δ/α ¹	δ/α ¹
Παράγωγα επί επιτοκίων	(1)	Προεξόφληση ταμειακών ροών, Εσωτερικό Μοντέλο για Υπολογισμό (CVA/DVA)	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	171 μ.β.	443 μ.β.
Λοιπά Παράγωγα	1	Προεξόφληση ταμειακών ροών, Εσωτερικό Μοντέλο για Υπολογισμό (CVA/DVA)	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	307 μ.β.	443 μ.β.
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	27	Προσέγγιση εισοδήματος ή αγοράς	δ/α ¹	δ/α ¹	δ/α ¹
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	62	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	200 μ.β.	650 μ.β.
Απαιτήσεις από πώλησης δανειακών συμβάσεων, υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	280	Προεξόφληση ταμειακών ροών	δ/α ²	δ/α ²	δ/α ²

¹ Οι συμμετοχικοί τίτλοι σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων και σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων περιλαμβάνουν τίτλους που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργείς αγορές. Ελλείψει δεδομένων από ενεργείς αγορές, η εύλογη αξία των τίτλων αυτών εκτιμάται με τη χρήση μοντέλων προσέγγισης εισοδήματος ή αγοράς. Δεδομένης της διαφορετικής φύσης της επένδυσης σε κάθε μία από τις εταιρίες αυτές, δεν είναι πρακτικά εφαρμόσιμη η γνωστοποίηση του εύρους των σημαντικών μη παρατηρήσιμων δεδομένων.

² Η αποτίμηση της ενδεχόμενης μελλοντικής απαίτησης που περιλαμβάνεται στις απαιτήσεις από πώληση δανειακών συμβάσεων, γίνεται με την μέθοδο προεξόφλησης ταμειακών ροών και περιλαμβάνει εύρος μη παρατηρήσιμων δεδομένων, για το οποίο δεν είναι πρακτικά εφαρμόσιμη η γνωστοποίηση.

Ποσοτικές πληροφορίες για τα χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία βάσει Επιπέδου 3 | 31 Δεκεμβρίου 2020

Χρηματοοικονομικό Μέσο	Εύλογη Αξία	Μέθοδος Αποτίμησης	Σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα	Εύρος Δεδομένων	
				Χαμηλό	Υψηλό
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	8	Βασισμένο σε Τιμή Εκδότη	Τιμή	102,00	102,00
	1	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	824 μ.β.	824 μ.β.
Παράγωγα επί επιτοκίων	10	Προεξόφληση ταμειακών ροών, Εσωτερικό Μοντέλο για Υπολογισμό (CVA/DVA)	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	210 μ.β.	453 μ.β.
	(1)	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Συντελεστής ανταλλαγής ροών σταθερής λήξης για διαφορετικές χρονικές περιόδους	72,80%	100,00%
Λοιπά Παράγωγα	3	Προεξόφληση ταμειακών ροών, Εσωτερικό Μοντέλο για Υπολογισμό (CVA/DVA)	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	210 μ.β.	453 μ.β.
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	26	Προσέγγιση εισοδήματος ή αγοράς	δ/α ¹	δ/α ¹	δ/α ¹
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	69	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	200 μ.β.	650 μ.β.

¹ Οι συμμετοχικοί τίτλοι σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων περιλαμβάνουν τίτλους που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργείς αγορές. Ελλείψει δεδομένων από ενεργείς αγορές, η εύλογη αξία των τίτλων αυτών εκτιμάται με τη χρήση μοντέλων προσέγγισης εισοδήματος ή αγοράς. Δεδομένης της διαφορετικής φύσης της επένδυσης σε κάθε μία από τις εταιρίες αυτές, δεν είναι πρακτικά εφαρμόσιμη η γνωστοποίηση του εύρους των σημαντικών μη παρατηρήσιμων δεδομένων.

Ανάλυση Ευαισθησίας για τα σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα

Στα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων συμπεριλαμβάνονται δομημένα παράγωγα, για τα οποία μια σημαντική μεταβολή στις μεταβλητές συσχέτισης (δηλ. στο βαθμό συσχέτισης μεταξύ δύο διαφορετικών επιτοκίων ή μεταξύ επιτοκίων και συναλλαγματικών ισοτιμιών) ενδεχομένως να επέφερε σημαντική μεταβολή στην εύλογη αξία των μεμονωμένων χρηματοοικονομικών μέσων, όμως η σημαντικότητα και η κατεύθυνση της μεταβολής εξαρτάται από το αν ο Όμιλος κατέχει θέση αγοράς ("long position") ή θέση πώλησης ("short position") στα προϊόντα αυτά, καθώς και από άλλους παράγοντες. Εξαιτίας της περιορισμένης έκθεσης του Ομίλου στα συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά μέσα, μια εύλογη μεταβολή στα μη παρατηρήσιμα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για την αποτίμησή τους δεν θα επέφερε σημαντική μεταβολή στα αποτελέσματα του Ομίλου. Στην ίδια κατηγορία περιλαμβάνονται τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επί επιτοκίων για τα οποία η προσαρμογή λόγω CVA είναι σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία των μέσων αυτών. Η προσαρμογή λόγω πιστωτικού κινδύνου του αντισυμβαλλομένου στις περιπτώσεις αυτές εξαρτάται κυρίως από την εσωτερική πιστοληπτική αξιολόγηση του εν λόγω αντισυμβαλλομένου. Μια εύλογη μεταβολή στο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου των αντισυμβαλλόμενων αυτών δεν θα επέφερε σημαντική μεταβολή στην εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων του Ομίλου.

Στην κατηγορία Λοιπά παράγωγα περιλαμβάνονται παράγωγα για τα οποία η προσαρμογή λόγω CVA είναι σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία των μέσων αυτών. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η προσαρμογή λόγω πιστωτικού κινδύνου του αντισυμβαλλομένου εξαρτάται κυρίως από την εσωτερική πιστοληπτική αξιολόγηση του εν λόγω αντισυμβαλλομένου. Μια εύλογη μεταβολή στο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου των αντισυμβαλλόμενων των μέσων αυτών δεν θα επέφερε σημαντική μεταβολή στην εύλογη αξία τους για τον Όμιλο.

Η μέθοδος αποτίμησης των δανείων τα οποία επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων περιλαμβάνει ως σημαντικό μη παρατηρήσιμο δεδομένο το περιθώριο πιστωτικού κινδύνου των πελατών. Μια εύλογη μεταβολή στο αντίστοιχο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου δεν έχει σημαντική επίπτωση στην εύλογη αξία των εν λόγω δανείων για τον Όμιλο.

Η αποτίμηση της μελλοντικής απαίτησης που περιλαμβάνεται στις απαιτήσεις από πώληση δανειακών συμβάσεων, υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, περιλαμβάνει εύρος μη παρατηρήσιμων δεδομένων. Μια εύλογη μεταβολή στα μη παρατηρήσιμα δεδομένα δεν έχει σημαντική επίπτωση στην εύλογη αξία των εν λόγω απαιτήσεων.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: Ενοποιούμενες εταιρείες

Θυγατρικές	Έδρα	Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	Όμιλος	
			30.09.2021	31.12.2020
Εθνική Χρηματοστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ.	Ελλάδα	2015-2020	100,00%	100,00%
Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	Ελλάδα	2015-2020	100,00%	100,00%
Εθνική Leasing Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2020	100,00%	100,00%
Εθνική Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Ακινήτων Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	2015-2020	100,00%	100,00%
Προνομίους Ανώνυμος Εταιρεία Γενικών Αποθηκών Ελλάδος Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2020	100,00%	100,00%
Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών «Η Εθνική» ⁽²⁾	Ελλάδα	2015-2020	100,00%	100,00%
ΚΑΔΜΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2020	100,00%	100,00%
ΔΙΟΝΥΣΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2020	99,91%	99,91%
Κτηματική Κατασκευαστική Μονοπρόσωπη Α.Ε. «ΕΚΤΕΝΕΠΟΛ»	Ελλάδα	2010-2020	100,00%	100,00%
ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2020	100,00%	100,00%
Ελληνικά Τουριστικά Έργα Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2020	78,14%	78,14%
Εθνική Κτηματικής Εκμετάλλευσης Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2020	100,00%	100,00%
Εθνική Factors Α.Ε.	Ελλάδα	2015-2020	100,00%	100,00%
I-Bank Direct Α.Ε.	Ελλάδα	2015-2020	100,00%	100,00%
Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2020	100,00%	100,00%
NBG Μεσίτες Ασφαλίσεων Α.Ε.	Ελλάδα	2015-2020	100,00%	100,00%
NBG Malta Holdings Ltd	Μάλτα	2006-2020	100,00%	100,00%
NBG Bank Malta Ltd	Μάλτα	2005-2020	100,00%	100,00%
ARC Management Two EAD (Special Purpose Entity)	Βουλγαρία	2016-2020	100,00%	100,00%
Bankteco E.O.O.D.	Βουλγαρία	2016-2020	100,00%	100,00%
NBG Leasing S.R.L.	Ρουμανία	2016-2020	100,00%	100,00%
S.C. Garanta Asigurari S.A. ⁽²⁾	Ρουμανία	2003-2020	94,96%	94,96%
ARC Management One SRL (Special Purpose Entity)	Ρουμανία	2013-2020	100,00%	100,00%
Storanska Banka A.D.-Skopje	Βόρεια Μακεδονία	2014-2020	94,64%	94,64%
NBG Greek Fund Ltd	Κύπρος	2016-2020	100,00%	100,00%
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ ⁽²⁾	Κύπρος	2012-2020	100,00%	100,00%
National Securities Co (Cyprus) Ltd ⁽¹⁾	Κύπρος	-	100,00%	100,00%
NBG Management Services Ltd	Κύπρος	2016-2020	100,00%	100,00%
Ethniki Insurance (Cyprus) Ltd ⁽²⁾	Κύπρος	2004-2020	100,00%	100,00%
Ethniki General Insurance (Cyprus) Ltd ⁽²⁾	Κύπρος	2004-2020	100,00%	100,00%
National Insurance Agents & Consultants Ltd ⁽²⁾	Κύπρος	2008-2020	100,00%	100,00%
CAC Coral Ltd ⁽²⁾	Κύπρος	2019-2020	100,00%	100,00%
NBG Asset Management Luxembourg S.A.	Λουξεμβούργο	2020	100,00%	100,00%
NBG International Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	2003-2020	100,00%	100,00%
NBGI Private Equity Ltd ⁽¹⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	2003-2020	100,00%	100,00%
NBG Finance Plc	Ηνωμένο Βασίλειο	2003-2020	100,00%	100,00%
NBG Finance (Dollar) Plc ⁽¹⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	2008-2020	100,00%	100,00%
NBG Finance (Sterling) Plc ⁽¹⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	2008-2020	100,00%	100,00%
SINEPIA Designated Activity Company (Special Purpose Entity) ⁽³⁾	Ιρλανδία	-	-	-
NBG International Holdings B.V.	Ολλανδία	2020	100,00%	100,00%

Σημείωση:

⁽¹⁾ Υπό εκκαθάριση.

⁽²⁾ Οι εταιρείες Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. και οι θυγατρικές της, η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ και η CAC Coral Ltd έχουν ταξινομηθεί ως «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση» (βλ. Σημείωση 10 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες»).

⁽³⁾ Η εκκαθάριση της εταιρείας ολοκληρώθηκε την 16 Μαρτίου 2021 και λύθηκε στις 29 Ιουλίου 2021.

Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης του Ομίλου	Έδρα	Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	Όμιλος	
			30.09.2021	31.12.2020
Α.Ε.Δ.Α.Κ. Ασφαλιστικών Οργανισμών	Ελλάδα	2015-2020	20,00%	20,00%
ΛΑΡΚΟ Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2020	33,36%	33,36%
ΕΒΙΟΠ ΤΕΜΠΟ Α.Ε.	Ελλάδα	2015-2020	21,21%	21,21%
ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2010-2020	39,93%	39,93%
PLANET Α.Ε.	Ελλάδα	2015-2020	36,99%	36,99%
ΠΥΡΡΙΧΟΣ Α.Ε. ΑΚΙΝΗΤΩΝ	Ελλάδα	2010-2020	21,83%	21,83%
ΣΑΤΟ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΚΑΙ ΣΠΙΤΙΟΥ	Ελλάδα	2015-2020	23,74%	23,74%
ΟΛΓΑΝΟΣ Α.Ε. ΑΚΙΝΗΤΩΝ	Ελλάδα	2010-2019	33,60%	33,60%
ΠΕΡΙΓΕΝΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	-	28,50%	28,50%

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: Κίνδυνοι και αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19

Το πρώτο τρίμηνο του 2020, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας («Π.Ο.Υ.») κήρυξε την εμφάνιση πανδημίας του COVID-19. Η πανδημία COVID-19 προκάλεσε σημαντική παγκόσμια οικονομική ύφεση η οποία έχει επηρεάσει αρνητικά, και αναμένεται να συνεχίσει να επηρεάζει αρνητικά, τις δραστηριότητες και τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων του Ομίλου. Οι μελλοντικές επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 στην ελληνική ή/και στην παγκόσμια οικονομία καθώς και στις δραστηριότητες του Ομίλου, στα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων και στην χρηματοοικονομική του κατάσταση παραμένουν αβέβαιες.

Η πανδημία COVID-19 είχε ως αποτέλεσμα οι αρχές να εφαρμόσουν πολυάριθμα μέτρα σε μία προσπάθεια περιορισμού της εξάπλωσης και του αντίκτυπου του COVID-19, όπως απαγορεύσεις και περιορισμούς ταξιδιών, καραντίνες σε δομές καταλυμάτων στέγασης και περιορισμούς στην επιχειρηματική δραστηριότητα, συμπεριλαμβανομένου του κλεισίματος επιχειρήσεων. Τα μέτρα αυτά, περιορίζουν σημαντικά την οικονομική δραστηριότητα. Επίσης έχουν αρνητικό αντίκτυπο και ενδέχεται να συνεχίσουν να επηρεάζουν αρνητικά τις επιχειρήσεις, τους συμμετέχοντες στην αγορά, τους αντισυμβαλλομένους και τους πελάτες, καθώς και την ελληνική ή/και την παγκόσμια οικονομία για παρατεταμένο χρονικό διάστημα. Τα μέτρα έλαβαν χώρα τον Μάρτιο του 2020 και άρχισαν να γίνονται πιο ελαστικά τον Μάιο του 2020. Ωστόσο η αύξηση των κρουσμάτων τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο οδήγησαν στην επαναφορά των περιοριστικών μέτρων σε οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες, σε εθνικό επίπεδο, από τις 7 Νοεμβρίου 2020 έως τις αρχές Μαΐου 2021. Οι εν λόγω περιορισμοί ενέχουν σημαντικούς κινδύνους συρρίκνωσης του ΑΕΠ και ενίσχυσης της ύφεσης σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις για το 2021. Οι κίνδυνοι αυτοί έχουν αντισταθμιστεί μερικώς από τα δημοσιονομικά μέτρα που εξαγγέλθηκαν κατά τη διάρκεια του 2020 και συνεχίζονται το 2021. Για τα μέτρα που ανακοινώθηκαν, μεταξύ άλλων, το 2020, έως την ημερομηνία έκδοσης της Ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης για την χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020, ήτοι 24 Μαρτίου 2021, βλ. ενότητα της Έκθεσης Διοικητικού Συμβουλίου «Αντιμετώπιση του COVID-19 από τις ελληνικές και ευρωπαϊκές αρχές - Μέτρα στήριξης πελατών για την αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19» καθώς επίσης και των επιπρόσθετων μέτρων που ανακοινώθηκαν μετά την ημερομηνία έκδοσης της Ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης για την χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020, κατωτέρω (βλ. «Μέτρα στήριξης πελατών για την αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19 το 2021» και «Αντιμετώπιση του COVID-19 από τις ελληνικές και ευρωπαϊκές αρχές το 2021»).

Ο Όμιλος επιμέτρηση τα περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των άυλων περιουσιακών στοιχείων και των επενδύσεων σε μετοχικούς τίτλους, για πιθανή απομείωση, και εξέτασε τις εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται σε εύλογη αξία. Με βάση την αξιολόγησή μας την 30 Σεπτεμβρίου 2021, δεν έχουν καταγραφεί για τον Όμιλο σημαντικές απομειώσεις και δεν υπήρξαν σημαντικές αλλαγές στις εύλογες αξίες και στις ταξινομήσεις ιεραρχίας εύλογης αξίας.

Μέτρα στήριξης πελατών για την αντιμετώπιση της κρίσης του COVID-19 το 2021

Προγράμματα αναστολής πληρωμών COVID-19 (moratoria)

Επέκταση προγραμμάτων αναστολής πληρωμών λόγω πανδημίας, που προσφέρονται σε πελάτες της Τράπεζας στο πλαίσιο των κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, της κυβέρνησης και πρωτοβουλιών άλλων φορέων, αναφορικά με πληρωμές δόσεων ή κεφαλαίου για τις:

- μικρές επιχειρήσεις με ενήμερα δάνεια.
- επιχειρήσεις με ενήμερα δάνεια την 30 Σεπτεμβρίου 2020, που δεν είχαν μέχρι τώρα υπαχθεί σε προγράμματα αναστολής πληρωμών και έχουν αποδεδειγμένα πληγεί από την πανδημία COVID-19, ήταν επιλέξιμες για την υπαγωγή τους στο πρόγραμμα έως 31 Μαρτίου 2021 και για μέγιστη διάρκεια έως 9 μήνες από την ημερομηνία υπαγωγής.
- επιχειρήσεις που έχουν πληγεί από την πανδημία COVID-19 και έχουν ήδη υπαχθεί σε προγράμματα αναστολής πληρωμών, ήταν επιλέξιμες για την επέκταση του προγράμματος τους έως 31 Μαρτίου 2021, δεδομένου ότι η συνολική παραμονή τους στο πρόγραμμα δεν υπερβαίνει τους εννέα μήνες.

Προγράμματα στήριξης COVID-19

- **Πρόγραμμα επιδότησης επιτοκίου II** από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων για την περίοδο από την 1 Ιανουαρίου 2021 έως τις 31 Μαρτίου 2021, για μικρομεσαίες επιχειρήσεις α) με κατοχή δανείου ή ανακυκλούμενου πιστωτικού ορίου πριν από την 1 Ιανουαρίου 2021 και με καθυστέρηση κάτω των 90 ημερών μέχρι την 30 Σεπτεμβρίου 2020 ή μέχρι την ημέρα αίτησης υπαγωγής στο πρόγραμμα, και β) με άνω του 20% μείωση του κύκλου εργασιών το 2020 σε σύγκριση με το 2019.
- **Πρόγραμμα «Γέφυρα II»**, ενεργοποιήθηκε τον Απρίλιο 2021, με στόχο την υποστήριξη μικρών και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων που έχουν πληγεί από την πανδημία COVID-19, π.χ. που έχουν υποστεί μείωση 20% επί του κύκλου εργασιών το 2020 σε σύγκριση με το 2019. Επιπρόσθετα, μέσω του προγράμματος παρέχεται από το Δημόσιο επιδότηση ως 90% των δόσεων των επιχειρηματικών δανείων, για διάστημα 8 μηνών.
- **Δάνεια με την εγγύηση του Ταμείου Εγγυοδοσίας Επιχειρήσεων** από την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα («EAT»), αποκλειστικά για πολύ μικρές επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών έως €200.000,00. Η εγγύηση παρέχεται σε ποσοστό 80% από την EAT, η συνολική διάρκεια του δανείου είναι έως πέντε έτη και το ποσό δύναται να φθάσει το χαμηλότερο μεταξύ των 50.000 ευρώ ή του 25% επί του κύκλου εργασιών για το 2019.

Από τις 15 Οκτωβρίου 2021, η περίμετρος του εν λόγω προγράμματος επεκτάθηκε ώστε να συμπεριλάβει πολύ μικρές επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών ως €1.000.000,00, ενώ το ποσό δύναται να φθάσει το χαμηλότερο μεταξύ των €250.000,00 ή του 25% επί του κύκλου εργασιών για το 2019 (οι λοιποί όροι παραμένουν οι ίδιοι).

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

- **Δάνεια EaSI COVID-19** για πολύ μικρές επιχειρήσεις με την εγγύηση του Ευρωπαϊκού Επενδυτικού Ταμείου (European Investment Fund, «EIF»), για ποσά μέχρι 50.000 ευρώ. Η εγγύηση παρέχεται σε ποσοστό 68,8% από το EIF.
- **Πρόγραμμα εγγύησης δανείων - COSME COVID-19** με τη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων («EIF») έως και 150.000 ευρώ: Το 80% του δανείου είναι εγγυημένο από το EIF, έχει συνολική διάρκεια έως και 10 χρόνια.
- **Δάνεια κεφαλαίου κίνησης με τη συγχρηματοδότηση της EAT.** Υπογράφηκε συμφωνία συνεργασίας με την EAT για την παροχή κεφαλαίων κίνησης έως και 50.000 ευρώ για μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας (ΤΑΔΥΜ).
- **Δάνεια κεφαλαίου κίνησης με τη συμμετοχή της EAT** μέσω του «Ταμείου Εγγυοδοσίας EAT - Ταμείου μηχανικών, μελετητών και κατασκευαστών εργοληπτών δημοσίων έργων (ΤΜΕΔΕ)» και αφορά μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Η εγγύηση παρέχεται σε ποσοστό 80% από την EAT, η συνολική διάρκεια του δανείου είναι έως πέντε έτη και το ποσό δύναται να φθάσει το χαμηλότερο μεταξύ των €200.000,00 ή του 25% επί του κύκλου εργασιών για το 2019 ή δύο φορές το ετήσιο μισθολογικό κόστος του 2019.
- **Παράταση ημερομηνίας λήξης επιταγών κατά 30 ημέρες.** Το πρόγραμμα επεκτάθηκε προκειμένου να καλύψει επιταγές με ημερομηνία πληρωμής από 1 έως 30 Απριλίου 2021.

Τα μέτρα αυτά, εντάσσονται στο πλαίσιο των δράσεων της Τράπεζας σε συνέχεια σχετικής πρωτοβουλίας των ελληνικών τραπεζών και αφορά στις Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου και στις σχετικές Υπουργικές Αποφάσεις της Ελληνικής Κυβέρνησης για την αντιμετώπιση της κρίσης.

Αντιμετώπιση του COVID-19 από τις ελληνικές και ευρωπαϊκές αρχές το 2021

Αντιδρώντας στις οικονομικές συνθήκες και τις συνθήκες της αγοράς όπως αυτές διαμορφώθηκαν λόγω της πανδημίας COVID-19, που συνεχίζεται το 2021, η ελληνική κυβέρνηση και οι Ευρωπαϊκές αρχές επιπρόσθετα έλαβαν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα μέτρα:

Ελληνικές αρχές

Μέτρα κρατικής οικονομικής ενίσχυσης

Τα μέτρα για τις επιχειρήσεις που πληρούν τις προϋποθέσεις περιλαμβάνουν:

- Χορήγηση νέας κρατικής χρηματοδότησης (“Επιστρεπτέα Προκαταβολή”) με βάση την απώλεια τζίρου κατά τους μήνες Μάρτιο ως Αύγουστο 2020 και το συνολικό ποσό που θα χορηγηθεί για τις τρεις φάσεις θα ανέρχεται σε ποσό €3,5 δισ. Η τέταρτη φάση πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του Νοεμβρίου και του Δεκεμβρίου 2020 και ανήλθε σε €2,2 δισ. Η πέμπτη και έκτη φάση έλαβαν χώρα το πρώτο τρίμηνο του 2021 και ανήλθαν σε ποσό €0,8 δισ. Η έβδομη φάση έλαβε χώρα το Μάιο 2021 και ανήλθε σε €0,2 δισ.
- Οικονομική ενίσχυση €25 εκατ. στους υδατοκαλλιεργητές.
- Συμβάσεις ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας έως €50 εκατ. για ακτοπλοϊκές εταιρίες που επλήγησαν από τις συνέπειες της COVID-19 από 23 Δεκεμβρίου 2020 έως την 30 Μαΐου 2021.
- Οικονομικές Ενισχύσεις ύψους €20 εκατ. σε χοίρο, μαύρο χοίρο και μέλι λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19.
- Οικονομική ενίσχυση €24 εκατ. σε ορισμένα αγροτικά προϊόντα για στήριξη της οικονομίας λόγω της τρέχουσας έξαρσης της πανδημίας COVID-19.

Φορολογικά μέτρα

Τα μέτρα για τις επιχειρήσεις που πληρούν τις προϋποθέσεις και για τα φυσικά πρόσωπα που επηρεάστηκαν από την κρίση του COVID-19 περιλαμβάνουν:

- Παράταση αναστολής πληρωμών φορολογικών υποχρεώσεων μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2021.
- Παράταση αναστολής πληρωμών Φόρου Προστιθέμενης Αξίας («ΦΠΑ») βεβαιωμένων οφειλών από δηλώσεις ΦΠΑ, κατά την διάρκεια Νοεμβρίου 2020 μέχρι και 30 Απριλίου 2021.
- Μείωση του ΦΠΑ σε συγκεκριμένα αγαθά και υπηρεσίες από ποσοστό 24% σε ποσοστό 13% για την περίοδο από 1 Ιουνίου 2020 μέχρι την 30 Απριλίου 2021 και μείωση ΦΠΑ σε 6% από 24%, για προϊόντα υγιεινής (μάσκες, γάντια κ.λπ.) μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2021.
- Αναστολή δασμών για εισαγωγές και απαλλαγή από ΦΠΑ εισαγωγών για αγαθά που είναι απαραίτητα για την καταπολέμηση των επιπτώσεων λόγω του COVID-19 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2021 για νομικά πρόσωπα ή φυσικά πρόσωπα, με την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω είδη θα διατίθενται δωρεάν σε δικαιούχους όπως ορίζεται σε σχετική απόφαση.
- Παράταση προθεσμίας καταβολής δόσεων ρυθμίσεων ασφαλιστικών εισφορών και βεβαιωμένων οφειλών στις ΔΟΥ απαιτητών τον Απρίλιο 2021 για πληττόμενες επιχειρήσεις.

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος

- Λήψη ενίσχυσης με τη μορφή επιδότησης παγίων δαπανών για το διάστημα 1 Απριλίου 2020 έως 31 Δεκεμβρίου 2020 για πληττόμενες επιχειρήσεις, μέσω πιστωτικού που μπορεί να χρησιμοποιηθεί έως την 31 Δεκεμβρίου 2021, για αποπληρωμή τρεχουσών φορολογικών οφειλών έτους 2021 που καθίστανται πληρωτέες από 1 Ιουλίου 2021 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2021 ή και τρεχουσών ασφαλιστικών εισφορών έτους 2021 που καθίστανται πληρωτέες από 1 Ιουλίου 2021 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2021.
- Παράταση προθεσμίας καταβολής δόσης ρύθμισης βεβαιωμένων οφειλών 31 Μαΐου, 30 Ιουνίου και 31 Ιουλίου 2021 για εργαζόμενους και πληττόμενες επιχειρήσεις.
- Παράταση προθεσμίας καταβολής δόσεων ρυθμίσεων ασφαλιστικών εισφορών απαιτητών έως 30 Ιουνίου 2021, κατά έναν μήνα η προθεσμία καθώς και η προθεσμία όλων των επόμενων μηνιαίων δόσεων της κάθε ρύθμισης.

Μέτρα προστασίας της εργασίας

- Ειδικό επίδομα: α) δίδεται στα πρόσωπα που ασκούν το επάγγελμα του ξεναγού για τους μήνες Μάρτιο, Απρίλιο και Μάιο 2021, β) επεκτείνεται για τους καλλιτέχνες για τον Μάιο, Ιούνιο και Ιούλιο 2021 και γ) αύξηση ειδικού επιδόματος για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις Απρίλιος 2021.
- Ειδικό επίδομα των €400 σε ελεύθερους επαγγελματίες και αυτοαπασχολούμενους επιστήμονες όπως μηχανικοί, δικηγόροι, οικονομολόγοι, κλπ., που πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια, όπως ανακοινώθηκε τον Απρίλιο του 2021.
- Παράταση διάρκειας τακτικής επιδότησης ανεργίας, επιδόματος μακροχρονίως ανέργων και βοηθημάτων ανεργίας Απρίλιο και Μάιο 2021.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Τα ακόλουθα μέτρα προληπτικής εποπτείας έχουν επίσης εφαρμοστεί από την ΕΚΤ:

- Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ εκδίδει γνώμη που επιβεβαιώνει ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι εξαιρετικές περιστάσεις που δικαιολογούν την ελάφρυνση του δείκτη μόχλευσης. Οι τράπεζες μπορούν να εξαιρέσουν από τον δείκτη μόχλευσης τα ανοίγματα τα οποία συνδέονται με την κεντρική τράπεζα, καθώς οι εξαιρετικές μακροοικονομικές περιστάσεις συνεχίζουν να ισχύουν. Οι τράπεζες μπορούν να επωφεληθούν από την ελάφρυνση έως το τέλος Μαρτίου 2022. Οι τράπεζες που θα εξαιρέσουν τα ανοίγματα τα οποία συνδέονται με την κεντρική τράπεζα, θα πρέπει να αναπροσαρμόσουν το όριο 3% για τον δείκτη μόχλευση ώστε να επωφελούνται μόνο για τα ανοίγματα στην κεντρική τράπεζα που αποκτήθηκαν από την αρχή της πανδημίας και έπειτα (18 Ιουνίου 2021).
- Η ΕΚΤ αποφάσισε να μην επεκτείνει, πέραν του Σεπτεμβρίου 2021, τη σύστασή της στις τράπεζες να μην διανέμουν μερίσματα μετρητών ή να πραγματοποιήσουν επαναγορές μετοχών ή να περιορίσουν αυτές τις διανομές. Αντ' αυτού, οι εποπτικές αρχές θα αξιολογήσουν τα σχέδια κεφαλαίου και διανομής κάθε τράπεζας ως μέρος της τακτικής εποπτικής διαδικασίας (23 Ιουλίου 2021).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προέβη στην ανακοίνωση των ακόλουθων μέτρων:

- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προέβη στην εναρκτήρια έκδοση κοινωνικού ομολόγου ύψους €17,0 δισ., μέσω του EU Unemployment Risks in an Emergency ("SURE"), προκειμένου να συμβάλει στην προστασία των εργαζομένων και στη διατήρηση των θέσεων εργασίας. Το SURE, το οποίο διαθέτει συνολική ικανότητα παρέμβασης μέχρι ύψους €100,0 δισ., στοχεύει να συμβάλει στην προστασία των θέσεων εργασίας και των εργαζομένων που πλήττονται από την πανδημία. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ήδη προτείνει χρηματοδοτική στήριξη μέσω του SURE σε 17 κράτη μέλη, ύψους €87,8 δισ. (21 Οκτωβρίου 2020). Το σύνολο της προτεινόμενης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο του SURE, χρηματοδοτικής συνδρομής ανέρχεται σε €94,3 δισ. για 19 κράτη μέλη, το οποίο περιλαμβάνει για την Ελλάδα χρηματοδότηση ύψους €5,2 δισ. (30 Μαρτίου 2021).
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έλαβε μέτρα για να διασφαλίσει ότι ο δανεισμός στο πλαίσιο του προσωρινού μέσου ανάκαμψης «NextGenerationEU» θα χρηματοδοτείται με τους πλέον ευνοϊκούς όρους για τα κράτη μέλη της ΕΕ και τους πολίτες τους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει διαφοροποιημένη στρατηγική χρηματοδότησης για να συγκεντρώσει έως και περίπου €800 δισ. σε τρέχουσες τιμές μέχρι το 2026. Η προσέγγιση αυτή, η οποία θα είναι σύμφωνη με τις βέλτιστες πρακτικές των κρατικών εκδοτών, θα επιτρέψει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συγκεντρώσει τα αναγκαία κεφάλαια με ομαλό και αποτελεσματικό τρόπο. Με τον τρόπο αυτό θα προσελκύσει επενδυτές στην Ευρώπη και θα ενισχύσει τον διεθνή ρόλο του ευρώ (14 Απριλίου 2021).
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε για την Ελλάδα, βάσει των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις, σχέδιο στήριξης ύψους €500 εκατ. για τη στήριξη των εταιρειών παροχής υπηρεσιών εστίασης που πλήττονται από την κρίση του κορωνοϊού. Το σχέδιο εγκρίθηκε βάσει του Προσωρινού Πλαισίου για τις Κρατικές Ενισχύσεις. Το καθεστώς συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (European Regional Development Fund) και θα είναι προσβάσιμο σε επιχειρήσεις ανεξαρτήτου μεγέθους που εμφάνισαν μείωση στον κύκλο εργασιών άνω του 30 % το 2020, σε σύγκριση με το 2019. Η εν λόγω ενίσχυση θα λάβει τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων, με κάθε επιχορήγηση να ανέρχεται σε ποσοστό έως

και 7% του ετήσιου κύκλου εργασιών του δικαιούχου (11 Μαΐου 2021).

- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκταμίευσε €14,1 δισ. σε 12 κράτη μέλη της ΕΕ με την έβδομη δόση χρηματοδοτικής στήριξης στο πλαίσιο του μέσου SURE. Στο πλαίσιο των σημερινών πράξεων, η Ελλάδα έλαβε €2,5 δισ. (25 Μαΐου 2021).
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε, βάσει των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις, ελληνικό καθεστώς ύψους €800 εκατ. για τη στήριξη επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα του τουρισμού και πλήττονται από την έξαρση του κορωνοϊού. Το καθεστώς εγκρίθηκε βάσει του προσωρινού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις (1 Ιουνίου 2021).
- Μετά την έγκριση της απόφασης για τους ίδιους πόρους όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, η Επιτροπή μπορεί πλέον να αρχίσει να αντλεί πόρους για να χρηματοδοτήσει την ανάκαμψη στην Ευρώπη μέσω του NextGenerationEU. Για τον σκοπό αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε σήμερα ότι, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της, θα εκδώσει μακροπρόθεσμα ομόλογα ύψους περίπου €80 δισ. το 2021, τα οποία θα συμπληρωθούν με δεκάδες δισ. βραχυπρόθεσμα γραμμάτια της ΕΕ για την κάλυψη των υπόλοιπων χρηματοδοτικών αναγκών. Το ακριβές ποσό των ομολόγων της ΕΕ και των γραμματίων της ΕΕ θα εξαρτηθεί από τις ακριβείς ανάγκες χρηματοδότησης και η σημερινή αξιολόγηση της Επιτροπής θα αναθεωρηθεί το φθινόπωρο. Με τον τρόπο αυτό, η Επιτροπή θα είναι σε θέση να χρηματοδοτεί, κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους, όλες τις προγραμματισμένες επιχορηγήσεις και δάνεια προς τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και να καλύπτει τις ανάγκες των πολιτικών της ΕΕ που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του NextGenerationEU (1 Ιουνίου 2021).
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συγκέντρωσε €20,0 δισ. στην πρώτη συναλλαγή NextGenerationEU, μέσω δεκαετούς ομόλογου που λήγει στις 4 Ιουλίου 2031 για να χρηματοδοτήσει την ανάκαμψη της Ευρώπης από την κρίση του κορωνοϊού και τις συνέπειές της. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη μέχρι σήμερα έκδοση θεσμικών ομολόγων στην Ευρώπη, τη μεγαλύτερη μέχρι σήμερα θεσμική συναλλαγή ενιαίας δόσης και το μεγαλύτερο ποσό που έχει αντλήσει η ΕΕ στο πλαίσιο μίας και μόνο συναλλαγής (15 Ιουνίου 2021).
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αξιολόγησε θετικά και ενέκρινε το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ελλάδας, συνολικού ύψους €30,5 δισ. Αυτό είναι ένα σημαντικό βήμα προς την εκταμίευση επιχορηγήσεων €17,8 δισ. και €12,7 δισ. σε δάνεια στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Recovery and Resilience Facility (RRF)) την περίοδο 2021-2026. Αυτή η χρηματοδότηση θα υποστηρίξει την εφαρμογή των κρίσιμων επενδυτικών και μεταρρυθμιστικών μέτρων που περιγράφονται στο ελληνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και θα βοηθήσει την Ελλάδα να αναδυθεί ισχυρότερη από την πανδημία COVID-19 (17 Ιουνίου 2021).
- Η Επιτροπή εκταμίευσε €800 εκατ. σε πληρωμές στο πλαίσιο του NextGenerationEU, του προσωρινού μέσου για τη χρηματοδότηση της ανάκαμψης της Ευρώπης και την προώθηση μιας πιο πράσινης, πιο ψηφιακής και ανθεκτικής οικονομίας μετά την πανδημία. Οι πληρωμές που καταβάλλονται σήμερα αφορούν 41 εθνικά και περιφερειακά προγράμματα σε 16 κράτη μέλη συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας. Τα κονδύλια στο πλαίσιο του REACT-EU αποτελούν πρόσθετους πόρους για τα υφιστάμενα προγράμματα της πολιτικής συνοχής (28 Ιουνίου 2021).
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συγκέντρωσε €15,0 δισ. στην δεύτερη συναλλαγή NextGenerationEU, προκειμένου να χρηματοδοτήσει την ανάκαμψη της Ευρώπης από την πανδημία και τις συνέπειές της. Η συναλλαγή έγινε σε δύο μέρη, ένα 5-ετές ομόλογο ύψους €9,0 δισ. και ημερομηνία λήξης 6 Ιουλίου 2026 και ένα 30ετές ομόλογο ύψους €6,0 δισ. και ημερομηνία λήξης 6 Ιουλίου 2051 (29 Ιουνίου 2021).
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συγκέντρωσε €10,0 δισ. επιπλέον προκειμένου να χρηματοδοτήσει την ανάκαμψη της Ευρώπης από την πανδημία και τις συνέπειές της, στην τρίτη συναλλαγή NextGenerationEU από την αρχή του προγράμματος στα μέσα Ιουνίου. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε ένα 20-ετές ομόλογο με ημερομηνία λήξης 4 Ιουλίου 2041, το οποίο είχε θετική ανταπόκριση από την αγορά με μεγάλο ενδιαφέρον που εκδηλώθηκε με προσφορές €100,0 δισ. (13 Ιουλίου 2021).
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκταμίευσε €4 δισ. με τη μορφή προχρηματοδοτήσεων για την Ελλάδα. Το ποσό αντιστοιχεί στο 13% των επιχορηγήσεων και δανείων που προορίζονται για τη χώρα στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (RRF). Η Ελλάδα είναι μία από τις πρώτες χώρες που λαμβάνουν προχρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο του μηχανισμού RRF. Οι προχρηματοδοτήσεις αυτές αποτελούν το αναγκαίο λάκτισμα για την εφαρμογή των κρίσιμων επενδυτικών και μεταρρυθμιστικών μέτρων που περιγράφονται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ελλάδας (9 Αυγούστου 2021).
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε ελληνικό καθεστώς για την παροχή στήριξης για μη καλυπτόμενες πάγιες δαπάνες σε επιχειρήσεις που επλήγησαν από την έξαρση του κορωνοϊού. Το καθεστώς εγκρίθηκε βάσει του προσωρινού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις και έχει εκτιμώμενο προϋπολογισμό ύψους έως €500 εκατ. (27 Αυγούστου 2021).
- Από την έξαρση της νόσου COVID-19 στις αρχές του 2020, η ΕΕ, τα κράτη μέλη της ΕΕ και τα ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ως «Ομάδα Ευρώπη», έχουν εκταμιεύσει €34 δισ. για να στηρίξουν τις χώρες-εταίρους στην αντιμετώπιση της πανδημίας και των συνεπειών της, υλοποιώντας τις υποσχέσεις τους με απτά αποτελέσματα. Η εκταμίευση αυτή ήδη υπερβαίνει κατά πολύ την αρχική δέσμη στήριξης της «Ομάδας Ευρώπη», ύψους €20 δισ., ποσό που αποτέλεσε αντικείμενο δέσμευσης την άνοιξη του 2020 και το οποίο έχει πλέον αυξηθεί σε €46 δισ. (16 Σεπτεμβρίου 2021).
- Η Επιτροπή έκανε απολογισμό της υλοποίησης της Συδρομής στην Ανάκαμψη για τη Συνοχή και τις Περιοχές της Ευρώπης (REACT-EU). Μέσω του REACT-EU έχουν εγκριθεί €34,1 δισ. και έχουν ήδη καταβληθεί €3,5 δισ. σε μόλις τέσσερις μήνες, γεγονός που το καθιστά το πρώτο μέσο του NextGenerationEU που πραγματοποιεί πληρωμές για την ανάκαμψη των κρατών μελών (11 Οκτωβρίου 2021).

- Η Επιτροπή ενέκρινε το πρόγραμμα εργασίας της για το 2022, στο οποίο καθορίζονται τα επόμενα βήματα στο τολμηρό και μετασχηματιστικό της θεματολόγιο προς μια πιο πράσινη, πιο δίκαιη, πιο ψηφιακή και πιο ανθεκτική Ευρώπη μετά τη νόσο COVID-19. Αυτό το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής περιλαμβάνει 42 νέες πρωτοβουλίες πολιτικής και στις έξι πρωταρχικές φιλοδοξίες των πολιτικών κατευθύνσεων της προέδρου φον ντερ Λάιεν, με βάση την ομιλία της για την κατάσταση της Ένωσης του 2021. Αποτυπώνει επίσης τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την πρωτοφανή κρίση που προκάλεσε η πανδημία, ενώ παράλληλα δίνει ιδιαίτερη προσοχή στη νέα γενιά μας χάρη στο προτεινόμενο Ευρωπαϊκό Έτος Νεολαίας 2022 (19 Οκτωβρίου 2021).
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε επανεξέταση των τραπεζικών κανόνων της ΕΕ (κανονισμός για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις και οδηγία για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις). Οι νέοι αυτοί κανόνες θα διασφαλίσουν ότι οι τράπεζες της ΕΕ θα καταστούν πιο ανθεκτικές σε ενδεχόμενους μελλοντικούς οικονομικούς κλυδωνισμούς, συμβάλλοντας παράλληλα στην ανάκαμψη της Ευρώπης από την πανδημία COVID-19 και στη μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα (27 Οκτωβρίου 2021).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

Τα γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

Μείωση μετοχικού κεφαλαίου με συμψηφισμό ισόποσων σωρευμένων λογιστικών ζημιών

Η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας της 30 Ιουλίου 2021, αποφάσισε τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας κατά το ποσό €1.829 εκατ. από €2.744 εκατ. με μείωση της ονομαστικής αξίας εκάστης κοινής ονομαστικής μετοχής από 3,00 Ευρώ σε 1,00 Ευρώ (χωρίς μεταβολή του συνολικού αριθμού των κοινών ονομαστικών μετοχών), με σκοπό το συμψηφισμό ισόποσων σωρευμένων λογιστικών ζημιών προηγούμενων χρήσεων. Μετά την μείωση αυτή, το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας ανέρχεται στο ποσό των €915 εκατ. διαιρούμενο σε 914.715.153 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας 1,00 Ευρώ η κάθε μία.

Την 26 Οκτωβρίου 2021, το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων με την υπ' αριθ. πρωτοκόλλου 2420390/26.10.2021 απόφασή του, ενέκρινε τη μείωση αυτή.

Η Επιτροπή Εταιρικών Πράξεων του Χρηματιστηρίου Αθηνών ενημερώθηκε για τη μείωση της ονομαστικής αξίας των μετοχών της Τράπεζας κατά τη συνεδρίασή της στις 18.11.2021. Κατόπιν των ανωτέρω, η Δευτέρα 22 Νοεμβρίου 2021 ορίστηκε ως η ημερομηνία μεταβολής της ονομαστικής αξίας της μετοχής της Τράπεζας σε 1,00 Ευρώ.

COVID-19 εξελίξεις μετά την περίοδο αναφοράς

Για τα μέτρα που έχουν ληφθεί από τις αρχές μετά την περίοδο αναφοράς σχετικά με τον COVID-19 βλ. Σημείωση 20 «Κίνδυνοι και αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19».